

Załącznik nr 1 do uchwały nr VIII / 34 / 2015 Rady Gminy w Janowicach Wielkich z dnia 18 czerwca 2015r.
w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
w Gminie Janowice Wielkie na lata 2015-2022

***Gminna Strategia
Rozwiązywania Problemów
Społecznych
na lata 2015-2022
Gmina Janowice Wielkie***

Opracowanie wykonała
Małgorzata Gajewicz

Janowice Wielkie 2015 rok

Spis treści

1.	Regulacje prawne w tworzeniu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	4
2.	Polityka społeczna w realizacji strategii	4
3.	Diagnoza problemów społecznych w Gminie Janowice Wielkie	6
3.1.	Identyfikacja podstawowych problemów społecznych w Gminie Janowice Wielkie.....	6
3.2.	Sfera Społeczna.....	7
3.3.	Pomoc społeczna.....	9
3.3.1.	Typy rodzin objęte pomocą w latach 2012-2014	12
3.3.2.	Środki finansowe wydatkowane na realizację zadań	13
3.3.3.	Posiłki dla potrzebujących	14
3.3.4.	Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu	15
3.3.5.	Prace społecznie użyteczne	16
3.3.6.	Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy Janowice Wielkie	16
3.3.7.	Wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.....	17
3.3.8.	Realizacja Ustawy Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny	17
4.	Świadczenia rodzinne.....	17
5.	Fundusz Alimentacyjny.....	19
6.	Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej.....	19
7.	Obowiązek finansowania pieczy zastępczej.....	20
8.	Problemy społeczne występujące w Gminie	22
8.1.	Bezrobocie.....	22
9.	Niepelnosprawność	24
10.	Sytuacja osób starszych.....	25
11.	Starość demograficzna	25
12.	Edukacja.....	27
13.	Diagnoza sytuacji w gminie dotycząca problemów uzależnień i przemocy w rodzinie	28
13.1	Problem uzależnień	28
13.2.	Przemoc w rodzinie	32
14.	Ocena słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń w wymiarze społecznym w Gminie Janowice Wielkie	35
14.1	Analiza SWOT w wymiarze społecznym w Gminie Janowice Wielkie	35
15.	Adresaci strategii.....	37
15.1.	Część rozwojowa.....	37
16.	Cele Operacyjne	37
17.	Źródła i ramy finansowe działań przewidzianych do realizacji w ramach strategii.....	45
18.	Wdrożenie strategii, Monitorowanie jej realizacji	45

WSTĘP

Podstawę prawną niniejszej Strategii stanowią art. 16 b, art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy o pomocy społecznej (Dz.U.poz.163 z dnia 30.01.2015 roku) zwanej dalej ustawą, zgodnie z którym gmina i powiat opracowują i realizują strategię rozwiązywania problemów społecznych. **Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.**

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2015 – 2022 jest wieloletnim dokumentem programowym, który ma ogromne znaczenie dla bezpieczeństwa społecznego mieszkańców Gminy Janowice Wielkie a w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Przyjęcie przez samorząd Gminy Janowice Wielkie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ma istotne znaczenie dla realizacji lokalnej polityki społecznej.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w gminie oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej między innymi jak: edukacja, polityka zdrowotna, bezpieczeństwo publiczne, pomoc niepełnosprawnym, zapobieganie wykluczeniu społecznemu, polityka równego statusu kobiet i mężczyzn.

Działania będą kierowane głównie do środowisk, które pozostają na marginesie życia społecznego, wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem.

Pogłębiające się zjawisko ubóstwa rodzin, związane z bezrobociem, problemy egzystencji osób samotnych, starszych i niepełnosprawnych, niedostatek materialny rodzin szczególnie wielodzietnych, uzależnienie i przemoc w rodzinie to trudne problemy społeczne, które stoją do rozwiązania przed władzami samorządowymi oraz instytucjami pomocy społecznej na poziomie lokalnym. Od skuteczności ich rozwiązywania zależy funkcjonowanie wspólnoty samorządowej, jaką stanowi Gmina.

Systemowe podejście do rozwiązywania problemów rodziny powoduje, że dysfunkcje mające w niej miejsce nie są traktowane jako izolowane zjawiska dotyczące pojedynczych osób. Stąd, pomimo wielu różnych form pomocy skierowanych bezpośrednio na jednostkę, podejmuje się także pracę z całą rodziną, gdyż zmiany w jej funkcjonowaniu stanowią szansę na to, że następne pokolenie nie stanie się klientami pomocy społecznej, dlatego też najistotniejszą sprawą jest ochrona i zapewnienie warunków do rozwoju rodziny.

Nie możemy również zapominać, że praca z ludźmi jest bardzo trudna, gdyż jest to praca na ludzkich emocjach wymagająca dużej empatii, wrażliwości i wyrozumiałości.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych na lata 2015 – 2022 jest dokumentem wyznaczającym główne kierunki działań mających na celu zapewnienie mieszkańcom Gminy Janowice Wielkie odpowiedniej jakości życia i zabezpieczenia ich podstawowych potrzeb.

Diagnoza problemów społecznych występujących na terenie Gminy Janowice Wielkie została sporządzona w oparciu o dane będące w dyspozycji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowicach Wielkich uzyskane w toku bieżącej jego działalności we współpracy z Urzędem Gminy Janowice Wielkie oraz jednostkami administracji publicznej takimi jak: Powiatowy Urząd Pracy w Jeleniej Górze, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Gminnym Zespołem Szkół w Janowicach Wielkich, Samodzielne Publiczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, przy wykorzystaniu własnych materiałów sprawozdawczych, analiz, doświadczeń, wiedzy oraz posiadanych kompetencji z zakresu polityki społecznej. **Koordynatorem Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowicach Wielkich.**

1. Regulacje prawne w tworzeniu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Opracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Janowice Wielkie na lata 2015-2022 oraz jej wdrażanie, odpowiada właściwym przepisom prawnym, do których należą:

- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U z 2015 r., poz. 163),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 135 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2013 r., poz. 674 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r., poz. 1356 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. Nr 45, poz. 235),
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. 2006 nr 139 poz. 992 z późn. zm.),
- Ustawa o pomocy osobom uprawnionych do alimentów z dnia 7 września 2007 r. (Dz. U. z 2012 r., poz. 1228 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. 2011 nr 43 poz. 225 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. 2011 nr 231 poz. 1375 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2011 nr 127 poz. 721 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. 2008 nr 164 poz. 1027 z późn. zm.).

2. Polityka społeczna w realizacji strategii

Wdrażanie nawet bardzo starannie i precyzyjnie przygotowanego programu nie jest pozbawione ryzyka, pułapek, nie dających się przewidzieć ograniczeń czy przeszkód zewnętrznych. Dlatego należy przyjąć kilka zasad, w oparciu o które będą realizowane strategiczne cele Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Zasada pomocniczości

Gmina w miarę swoich możliwości będzie koncentrowała się na zadaniach, które muszą być wykonane przez sektor publiczny, których nie da się przekazać innym podmiotom. Sami zaś obywatele nie są w stanie rozwiązać problemów poruszonych w Strategii. Dodatkowo w późniejszym etapie realizacji celów będzie można liczyć na pomoc organizacji pozarządowych, a na końcu państwa. Państwo pojawia się dopiero wtedy, gdy działania na „niższych szczeblach” okazały się niewystarczające.

Zasada solidaryzmu

Część zapisów Strategii i związane z nimi zadania i obowiązki muszą być podzielone pomiędzy wszystkich jej odbiorców. Szczególną uwagę trzeba skupić na obciążeniach związanych z edukacją, bezpieczeństwem, kulturą oraz z szeregiem zagrożeń jakie niesie np. niepełnosprawność czy patologia zachowań.

Zasada równości szans do świadczenia usług publicznych

Głównym założeniem tej zasady jest bezpośredni dostęp do świadczeń i usług sektora publicznego. Zapobiega tym samym wykluczeniu społecznemu. Wsparcie ze strony gminy polegać będzie na umożliwieniu korzystania z systemu świadczeń i usług publicznych, między innymi kształcenia, ochrony zdrowia, zatrudnienia itp.

Zasada współodpowiedzialności

Za kształt i realizację strategii odpowiadają wszyscy: władza publiczna, podmioty współpracujące tj. organizacje pozarządowe oraz adresaci poszczególnych programów tworzących strategię. Przy zaangażowaniu wszystkich tych podmiotów w wcielanie w życie zapisów SRPS można spodziewać się jej szybkich i zadawalających efektów.

Zasada jawności i przejrzystości działania

Wszystkie działania związane ze SRPS będą jawne i ogólnodostępne dla każdego zainteresowanego. Do obowiązków władz gminy należy stworzenie dostępu do informacji publicznej.

Zasada pozornego altruizmu

Polega na pomocy tzw. osobom wykluczonym w interesie osób niewykluczonych. Wprowadzone nowe działania muszą być dobre dla ogółu społeczeństwa. Pomagając ludziom starym bądź niepełnosprawnym trzeba pamiętać o reszcie mieszkańców. Ich potrzeby też są ważne. Nie można lekceważyć żadnej ze stron.

Wykluczenie społeczne

to sytuacja uniemożliwiająca lub znacznie utrudniająca jednostce lub grupie zgodne z prawem pełnienie ról społecznych, korzystanie z dóbr publicznych i infrastruktury społecznej, gromadzenie zasobów i zdobywanie dochodów w godny sposób.

Grupy ludności, które są szczególnie narażone na wykluczenie społeczne:

- osoby o niskim poziomie wykształcenia,
- dzieci z rodzin wielodzietnych i niepełnych,
- ludzie starsi,
- alkoholicy, narkomani,
- mieszkańcy zdegradowanych obszarów wiejskich,
- mieszkańcy wsi popegeerowskich,
- młodzież opuszczająca placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- osoby opuszczające zakłady karne,
- imigranci,
- obcokrajowcy
- chronicznie chorzy i niepełnosprawni.

Czynnikami najczęściej doprowadzającymi do wykluczenia społecznego są: ubóstwo, bezrobocie (zwłaszcza długotrwałe), uzależnienia, bezdomność, przemoc w rodzinie, sieroctwo czy niepełnosprawność. Skutki wykluczenia dla osób nim zagrożonych to z kolei: osłabianie więzi rodzinnych i rozpad rodziny, bezradność, deprywacja potrzeb, marginalizacja i stygmatyzacja społeczna, utrata poczucia godności, pogłębienie nierówności społecznych, degradacja społeczna oraz przestępczość.

Zasada akceptacji społecznej

Działania władz powinny budzić pozytywne emocje społeczne. Jeżeli jednak spotykają się one z ogólnym społecznym oporem, gmina powinna przygotować plan, który zawierałby:

wyjaśnienie celu podjętego działania,

jawność wszelkich poczynań,

poparcie uznanych w środowisku autorytetów,

akcję informacyjną poprzedzającą decyzje,

zaangażowanie do realizacji celu jak największej liczby osób i instytucji,

obserwowanie, wskazywanie i podkreślanie pierwszych sukcesów i wspólne ich świętowanie,

ujawnianie trudności i ewentualnych niepowodzeń.

Strategia rozwiązywania problemów pomocy społecznej zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej jak: oświata, służba zdrowia, sądownictwo.

W szczególowej diagnozie problemów społecznych, która przedstawiona została w pierwszej części strategii spróbowano wykazać, jaką część społeczności Gminy Janowice Wielkie dotyczą poszczególne z nich, jakie tendencje wykazuje każdy z problemów, jakie prognozy należy przyjąć dla społecznego funkcjonowania mieszkańców.

Celem strategii jest:

Określenie kierunków działań zmierzających do łagodzenia skutków dominujących problemów społecznych. Naczelną zasadą przy określaniu kierunków działań powinno być przede wszystkim ustalenie czy działania łagodzące mają mieć wyłącznie charakter pomocy finansowej czy też profilaktyki oraz motywowanie mieszkańców do zmian w swoim życiu np. poprzez edukację, aktywne poszukiwanie pracy it. Sformułowanie zadań programowych i ich realizacja. Szczególnie ważnym w tym zakresie staje się określenie programu pomocy społecznej przeznaczonego dla różnych grup problemowych. Stworzenie spójnego wsparcia zapewniającego godne warunki do życia i rozwoju mieszkańców Gminy Janowice Wielkie w różnych sferach życiowych życia społecznego poprzez zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.

3. Diagnoza problemów społecznych w Gminie Janowice Wielkie

3.1. Identyfikacja podstawowych problemów społecznych w Gminie Janowice Wielkie

Gmina Janowice Wielkie jest położona w południowo-zachodniej części województwa dolnośląskiego. Powierzchnia gminy to **58 km²**. Położenie gminy ma charakter górski i podgórski. Gmina Janowice Wielkie leży na pograniczu dwóch pasm górskich: Góry Kaczawskie i Rudawy Janowickie przez, które w dolinie przepływa rzeka Bóbr. Od strony zachodniej teren gminy obniża się znacznie przechodząc w płaską Kotlinę Jeleniogórską. Na terenie całej gminy występują znaczne różnice wysokościowe od 320 m.n.p.m na Trzczańskich Mokradłach do 878 m.n.p.m. na górze Wołek w Rudawach Janowickich. Gmina graniczy od północy z gminą Wojcieszów, od południa z gminami: Marciszów, Kamienna Góra i Mysłakowice, od zachodu z gminami; Jelenia Góra i Jeżów Sudecki, a od wschodu z gminą Bolków.

Położenie gminy Janowice Wielkie w powiecie jeleniogórskim

3.2. Sfera Społeczna

Demografia

Na terenie Gminy Janowice Wielkie wg Ewidencji Ludności Urzędu Gminy Janowice Wielkie zameldowanych jest obecnie 4 325 osób stan na 31.12.2014 roku. Poniższa tabela obrazuje dane dotyczące liczby ludności w różnych przedziałach wiekowych z podziałem na płeć.

Tabela nr 1. Statystyka mieszkańców gminy Janowice Wielkie. Liczba osób zameldowanych na dzień 31.12.2014 rok

Miejscowość	Kobiety	Mężczyźni	Dzieci 0-18	
			Kobiety	Mężczyźni
Janowice Wielkie	1093	1087	160	167
Komarno	436	436	72	96
Miedzianka	41	48	6	13
Mnisków	45	40	11	7
Radomierz	235	258	37	47
Trzczańskie	314	292	57	59
Razem	4325	2161	343	389

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Gminy –Dział Ewidencji Ludności Janowice Wielkie.

Poszczególne miejscowości wykazują znaczne zróżnicowanie pod względem liczby zamieszkujących w nich osób.

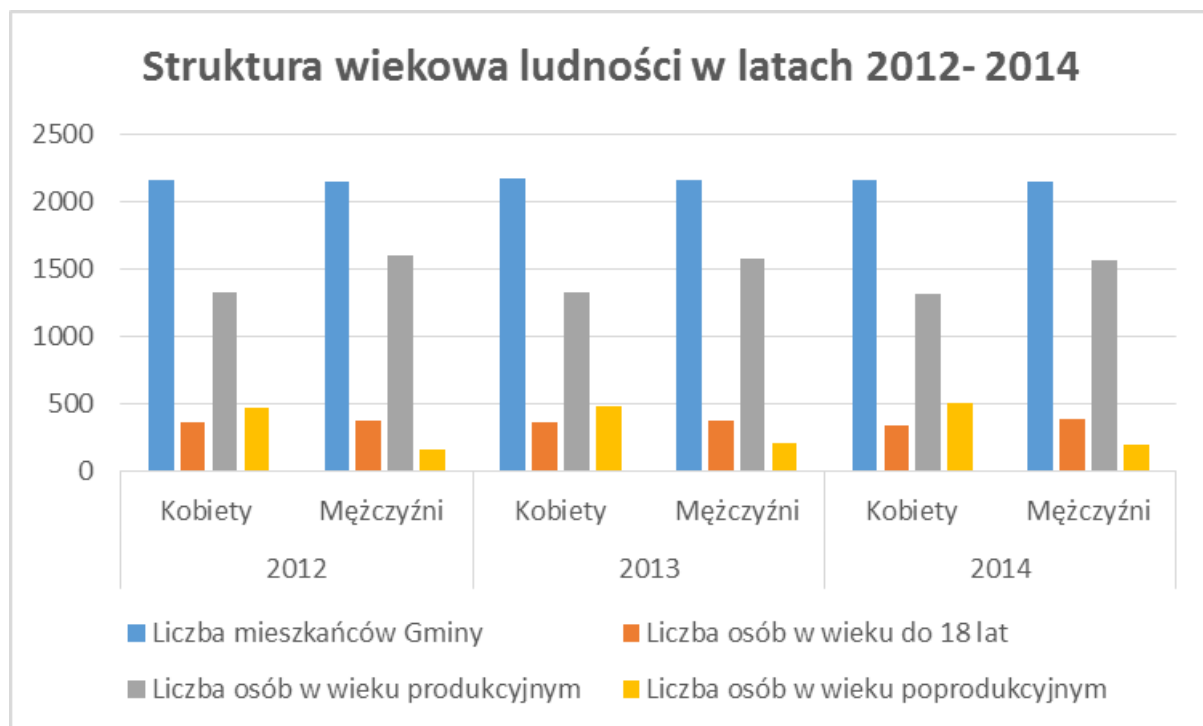
Różnice te zostały przedstawione w tabeli nr 2. Sołectwa Gminy Janowice Wielkie to;

- Janowice Wielkie
- Komarno
- Miedzianka
- Mnisków
- Radomierz
- Trzczańskie

Tabela nr 2. Struktura wiekowa ludności w latach 2012- 2014

	2012		2013		2014	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
Liczba mieszkańców Gminy	2170	2149	2 174	2166	2 167	2 158
Liczba osób w wieku do 18 lat	369	377	361	375	340	386
Liczba osób w wieku produkcyjnym	1325	1606	1330	1582	1313	1571
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	476	166	483	209	514	201

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Gminy –Dział Ewidencji Ludności Janowice Wielkie.

Rysunek 1 Struktura wiekowa ludności w latach 2012- 2014

Jak łatwo można zauważyć największą grupę stanowią osoby w wieku produkcyjnym, stanowią oni około 65% ogółu mieszkańców gminy Janowice Wielkie. Ponadto, na uwagę zasługuje fakt, że liczba osób w wieku do 18 roku życia stale maleje, natomiast liczba osób w wieku poprodukcyjnym stale rośnie, co stanowi dowód na to, że również nasze lokalne społeczeństwo „starzeje się”.

Tabela nr 3. Ruch naturalny ludności w gminie w latach 2012-2015

Rok	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny
2012	54	57	-3
2013	36	54	-18
2014	51	35	16

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy –Dział Ewidencji Ludności Janowice Wielkie

Z powyższych danych wynika, iż w gminie Janowice Wielkie występował ujemny przyrost naturalny. Przyrost naturalny na najniższym poziomie odnotowano w roku 2013 tj: - 18. Obecnie wskaźnik utrzymuje się na plusie z dominującą przewagą. Wpływ na spadek liczby dzieci i młodzieży w gminie miała malejąca dzietność rodzin o czym świadczy zmniejszająca się liczba urodzeń dzieci. W latach 2012-2013 obserwowany był znaczny wzrost umieralności osób. Biorąc pod uwagę powyższe dane należy zwrócić uwagę na dwie istotne wcześniej odnotowane kwestie

mianowicie zmniejszającą się liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym oraz systematyczny wzrost osób starszych. Powyższe tendencje będą wymagały dostosowania usług społecznych do potrzeb zarówno dzieci, młodzieży jak i seniorów. W przypadku tych pierwszych konieczne będzie zapewnienie im odpowiedniego dostępu do wychowania, edukacji, kultury, sportu i rekreacji w tym drugim przypadku trzeba będzie udzielić stosownej pomocy materialnej i rzeczowej ułatwić dostęp do korzystania z usług medycznych opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz różnorodnych form aktywnego spędzania czasu wolnego.

3.3. Pomoc społeczna

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Życiu mieszkańców gminy Janowice Wielkie towarzyszy wiele problemów, obejmujących swoim zasięgiem liczną grupę osób i coraz młodsze pokolenie. Zmuszają one część z nich do szukania różnych form pomocy w systemie pomocy społecznej.

Zadania z zakresu pomocy społecznej w gminie Janowice Wielkie realizuje przede wszystkim Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS). Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (na dzień 31 grudnia 2014 roku) zatrudnił na umowę o pracę 6 osób z tego: kierownik ośrodka- 1 etat, główny księgowy- 1 etat, trzech pracowników socjalnych – 2,5 etatu, inspektor do spraw świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego oraz pomocy materialnej – 1 etat. Na umowę zlecenie zatrudniony jest asystent rodziny, informatyk oraz osoba sprzątająca.

Ośrodek Pomocy Społecznej udziela pomocy w formie finansowej, rzeczowej, pracy socjalnej i poradnictwa. Podstawowym trzonem jego działalności jest realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej w oparciu o instrumenty, określone w ustawie o pomocy społecznej, a więc podejmowanie takich działań, których celem jest udzielanie osobom różnych form wsparcia, pozwalających na przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie samodzielnie pokonać przy wykorzystaniu własnych umiejętności, możliwości, zasobów i uprawnień.

Ośrodek realizuje zadania pomocy społecznej poprzez: tworzenie warunków organizacyjnych funkcjonowania pomocy społecznej, analizę i ocenę zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej, przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń, pobudzanie społecznej aktywności w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz świadczenie pracy socjalnej. Ośrodek może realizować inne zadania, powierzone mu przez właściwe organy na podstawie innych ustaw.

Do tych dodatkowych zadań należy realizacja świadczeń pieniężnych na rzecz rodziny w postaci:

- przyznawania świadczeń rodzinnych,
  - zasiłków dla opiekunów,
  - wynagrodzeń dla opiekunów prawnych,
  - prowadzenia postępowania w sprawie świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego oraz postępowania wobec dłużników alimentacyjnych,
  - reintegracji społecznej i zawodowej dla osób z wykluczenia społecznego – projekty EFS,
  - pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów,
- które uzupełniają katalog oferowanych przez GOPS usług na rzecz beneficjentów, zagrożonych ubóstwem i deprawacją potrzeb materialnych.

W ramach realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z obowiązków ustawowych, realizacji projektów i programów Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowicach Wielkich stara się aktywnie współpracować z różnymi instytucjami, organizacjami w tym pozarządowymi działającymi w tym obszarze.

Współpraca ta polega na działaniach interdyscyplinarnych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wspierania rodzin, osób niepełnosprawnych i innych grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Badając zestawienia z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej widać, że spory odsetek mieszkańców korzysta z jego pomocy.

Tabela nr 4. Liczba osób i rodzin objętych pomocą – bez świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego .

Wyszczególnienie	2012	2013	2014
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	210	196	151
Liczba osób w rodzinie	343	313	578
Liczba rodzin	153	138	242

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowicach Wielkich

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że na przestrzeni badanego okresu czasu tj. w latach 2012-2014 liczba osób **objętych pomocą społeczną**, którym przyznano decyzją świadczenie, stopniowo się zmniejszała. Porównując rok 2012 do roku 2014 liczba świadczeniobiorców pomocy społecznej spadła o około 50 osób. Zmniejszająca się z roku na rok liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej nie wynika wyłącznie z poprawy sytuacji finansowej rodzin najuboższych, ale także wpływ na nią ma niskie kryterium dochodowe kwalifikujące do korzystania z pomocy oraz wiąże się ona z wyjazdami mieszkańców gminy z kraju w poszukiwaniu pracy.

Czynnikami, które stanowią ryzyko marginalizacji lub dowód wykluczenia społecznego są obszary problemowe, zdiagnozowane w rodzinach korzystających z pomocy społecznej. Obszary te wpływają destrukcyjnie na funkcjonowanie rodziny.

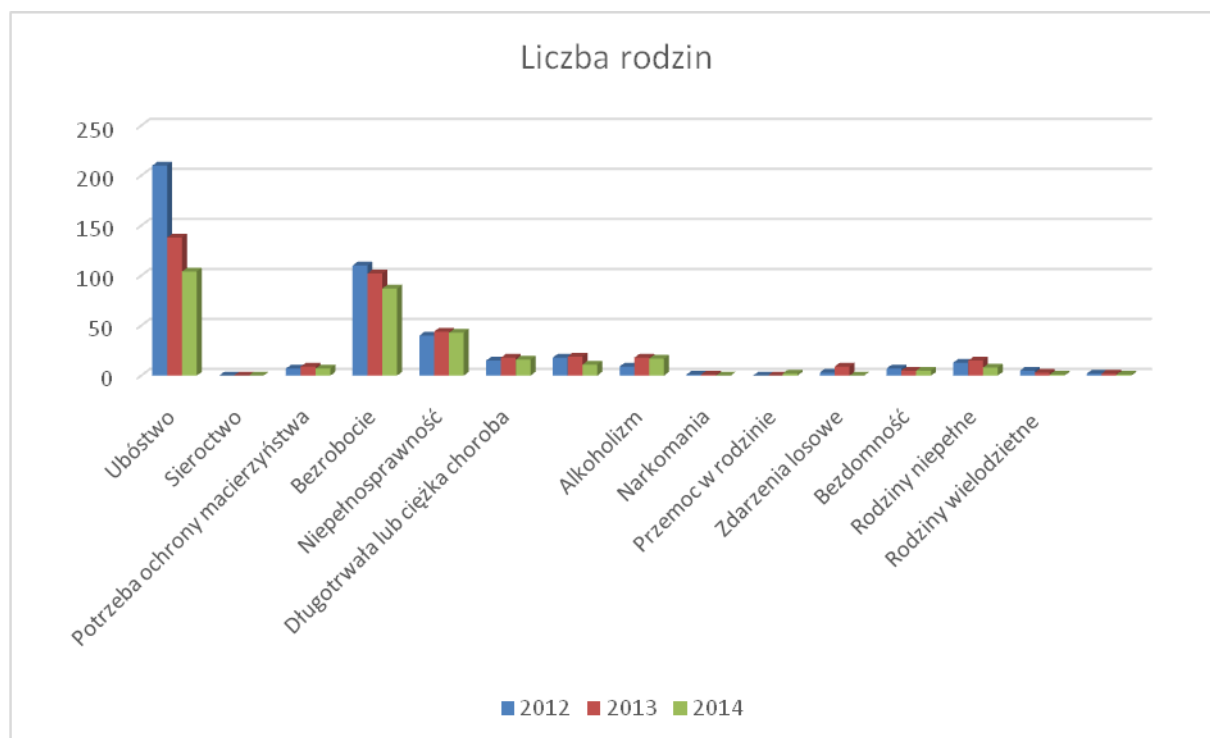
Populacja rodzin, korzystających z pomocy społecznej jest zróżnicowana. Różnorodność dotyczy zarówno struktury wiekowej beneficjentów, liczebności gospodarstw domowych, typów rodzin, także obszarów problemowych, określanymi mianem dysfunkcji rodziny.

Tabela nr 5. Główne przyczyny przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2012-2014

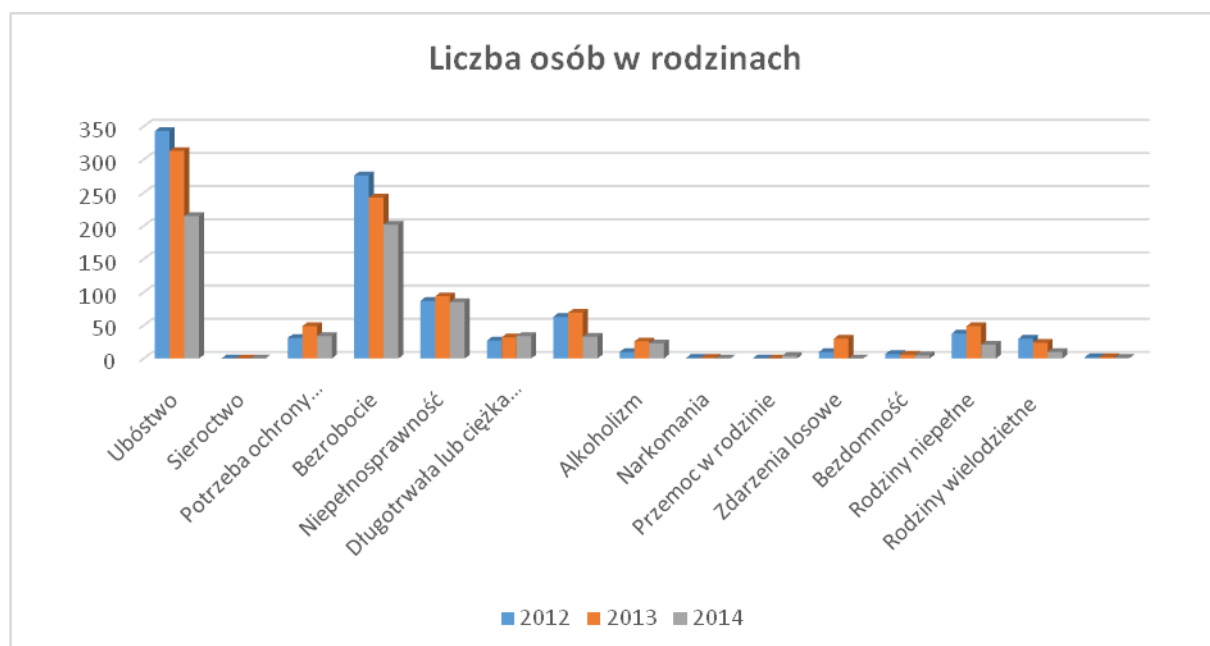
Powód przyznania pomocy	Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Ubóstwo	210	138	104	343	313	215
Sieroctwo	0	0	0	0	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	7	9	7	31	49	34
Bezrobocie	110	102	87	276	243	202
Niepełnosprawność	40	44	43	87	94	85
Długotrwała lub ciężka choroba	15	18	16	27	32	34
Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych prowadzenia gospodarstwa domowego- ogółem	18	19	11	63	69	33
Alkoholizm	9	18	17	10	26	23
Narkomania	1	1	0	1	1	0
Przemoc w rodzinie	0	0	2	0	0	4

Zdarzenia losowe	3	9	0	10	30	0
Bezdomność	7	5	5	7	6	5
Rodziny niepełne	13	15	8	38	49	21
Rodziny wielodzietne	5	3	1	30	24	10
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	2	1	2	2	1

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowicach Wielkich

Rysunek 2 Główne przyczyny przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2012-2014

Rysunek 3 Główne przyczyny przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2012-2014

Z przedstawionych danych wynika, że wzorem lat ubiegłych najpoważniejszą trudnością życiową klientów pomocy społecznej jest **ubóstwo**. Ubóstwo jest jednym z głównych powodów korzystania z pomocy społecznej. Klientami są osoby i rodziny o niskich kwalifikacjach zawodowych, długotrwale bezrobotne, jak również osoby nie posiadające stałego źródła dochodu, pracujące w niepełnym wymiarze czasu pracy lub dorywczo. Wzrost kosztów utrzymania, niskie dochody własne są głównymi przyczynami zgłaszania się o pomoc finansową.

Kolejnym poważnym obszarem problemów jest **bezrobocie**, obejmującą trudną sytuację na rynku pracy, brak nowych miejsc pracy, kryzys, jak i likwidacja dotychczasowych miejsc pracy prowadzi do zwykłej tendencji osób bezrobotnych. Osoby bezrobotne uzyskują pomoc finansową z tut. Ośrodka i są motywowane w kierunku podwyższania kwalifikacji zawodowych (kontrakt socjalny, projekty systemowe), jak również zdobywanie umiejętności poruszania się na rynku pracy w celu znalezieniu zatrudnienia.

Następnym czynnikiem korzystania z pomocy społecznej jest **niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych prowadzenia gospodarstwa domowego, długotrwała choroba, alkoholizm**.

Analiza zdiagnozowanych w roku 2014 obszarów problemowych w kontekście danych z roku poprzedniego wskazuje na tendencję malejącą w większości obszarów, co spowodowane jest zmniejszeniem liczby ludności ubiegającej się o przyznanie pomocy.

3.3.1. Typy rodzin objęte pomocą w latach 2012-2014

Tabela nr 6. Typy rodzin objęte pomocą w latach 2012-2014

WYSZCZEGÓLNIENIE		Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinie			
		2012	2013	2014	2012	2013	2014	
Rodziny ogółem		1	275	252	242	702	605	578
O liczbie osób w rodzinie	1	2	98	95	88	98	95	88
	2	3	75	71	69	150	142	138
	3	4	33	35	30	99	105	90
	4	5	29	27	25	116	108	100
	5	6	27	15	18	135	75	90
	6 i więcej	7	13	9	12	104	80	72
W tym z wiersza 1 rodziny z dziećmi ogółem		8	86	79	69	379	364	358
O liczbie dzieci	1	9	24	19	20	80	64	74
	2	10	32	28	19	125	110	75
	3	11	18	17	15	92	87	77
	4	12	9	12	0	57	76	0
	5	13	1	1	10	7	8	82
	6	14	2	1	0	18	8	0
	7 i więcej	15	0	1	5	0	11	50
Rodziny niepełne ogółem		16	12	12	14	55	48	41
O liczbie dzieci	1	17	3	3	10	7	7	28
	2	18	5	6	3	19	19	9
	3	19	1	1	1	5	5	4

	4 i więcej	20	3	2	0	24	17	0
Rodziny emerytów i rencistów ogółem		21	10	13	7	21	29	17
	O liczbie osób 1	22	2	3	0	2	3	0
	2	23	5	5	4	10	10	8
	3	24	3	4	3	9	12	9
	4 i więcej	25	0	1	0	0	4	0

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowicach Wielkich

Przedstawione dane wskazują, że gospodarstwa 1 i 4-osobowe są najbardziej narażone na ryzyko trudności życiowych, których samodzielnie nie są w stanie pokonać, co decyduje

o konieczności wejścia w system pomocy społecznej.

Rodzaj gospodarstwa domowego nie jest jedynym czynnikiem ryzyka socjalnego. Wśród rodzin objętych pomocą społeczną znaczącą pozycję w roku 2012 - 2014 zajmują rodziny z dziećmi. Na naszym terenie dużo występuje rodzin niepełnych, ludzie żyją w tak zwanym „konkubinacie” czyli wolnym związku.

Odrębną mniej liczną grupę stanowią emeryci i renciści. Starość jest okresem życia charakteryzującym się dużą niestabilnością biologiczną, psychiczną i socjalną.

Ludzie starsi jako grupa społeczna wymagają więc szczególnej osłony zapewniającej możliwość realizacji tego okresu życia w jak najlepszej kondycji i w jak najkorzystniejszych warunkach. Największe wsparcie osoby te powinny znaleźć w najbliższej rodzinie i własnym środowisku w miejscu zamieszkania. Współczesna rodzina uległa jednak licznym modyfikacjom, które powodują, że nie może, a czasem po prostu nie chce, takiego wsparcia i opieki zapewnić. Dlatego GOPS powinien sumiennie monitorować sytuacje życiowe swoich podopiecznych oraz pozostałych mieszkańców gminy w celu eliminacji nieprawidłowości.

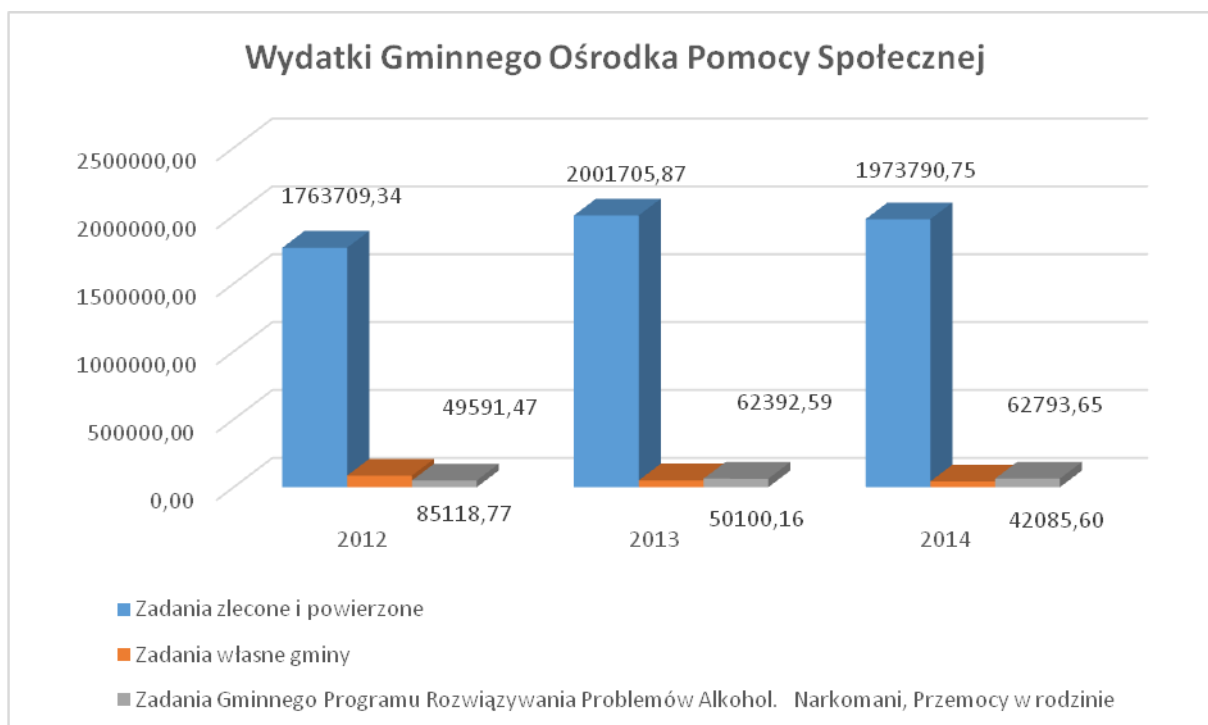
3.3.2. Środki finansowe wydatkowane na realizację zadań

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące kwot wydatkowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowicach Wielkich na realizację zadań w latach 2012-2013

Tabela nr 7. Wydatki Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2012, 2013, 2014 na podstawie realizacji zadań zarówno z pomocy społecznej jak również ze świadczeń rodzinnych wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne oraz funduszu alimentacyjnego.

Wielkość wydatków	2012	2013	2014
Ogółem	1 898 419,58 zł	2 114 198,62 zł	2 078 670,00 zł
Zadania zlecone i powierzone	1 763 709,34 zł	2 001 705,87 zł	1 973 790,75 zł
Zadania własne gminy	85 118,77 zł	50 100,16 zł	42 085,60 zł
Zadania Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkohol. Narkomani, Przemocy w rodzinie	49 591,47 zł	62 392,59 zł	62 793,65 zł

Źródło –opracowanie własne na podstawie sprawozdań GOPS Janowice Wielkie

Rysunek 4 Wydatki Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2012, 2013, 2014 na podstawie realizacji zadań zarówno z pomocy społecznej jak również ze świadczeń rodzinnych wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne oraz funduszu alimentacyjnego.

W latach 2012-2013 wysokość środków finansowych przeznaczonych przez GOPS na pomoc mieszkańcom Gminy Janowice Wielkie zwiększała się z roku na rok. W roku 2014 nastąpiło zmniejszenie wydatków na pomoc społeczną odnosząc się do roku 2013.

Dominującą pozycję wśród środków finansowych stanowiły kwoty wydatkowane na wykonanie zadań zleconych gminie, wśród których przeważały środki przekazane na realizację świadczeń rodzinnych (w postaci zasiłków rodzinnych + dodatków do zasiłku rodzinnego oraz świadczeń opiekuńczych), funduszu alimentacyjnego.

3.3.3. Posiłki dla potrzebujących

Zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy między innymi dożywianie dzieci oraz zapewnienie posiłku osobom go pozbawionym.

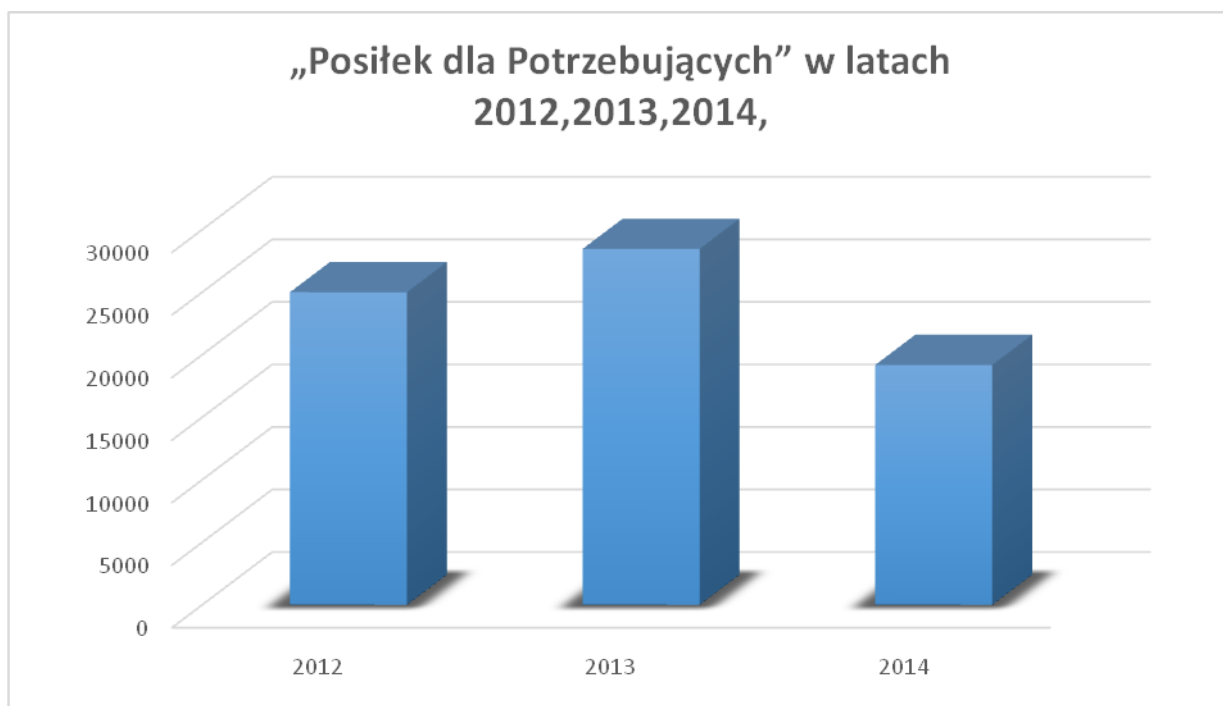
Gmina po raz kolejny uczestniczy w **Programie Rządowym „Posilek dla Potrzebujących”**. Współpracujemy z Gminnym Zespołem Szkół Podstawowych oraz Gimnazjum w Janowicach Wielkich, z Zespołem Szkół i Placówek Specjalnych – Jelenia Góra, ze Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym - Nowe Siodło, obejmując pomocą tj. zakupem dla uczniów oraz **osób** dorosłych niepełnosprawnych korzystających z obiadów .

GOPS swoim działaniem obejmuje osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji finansowej zdrowotnej i rodzinnej z terenu gminy.

Tabela nr 8. Zestawienie środków wykorzystanych przy realizacji programu „Posilek dla Potrzebujących” w latach 2012,2013,2014.

Dożywianie Dzieci - Program Rządowy Posilek dla Potrzebujących”.	2012		2013		2014	
	Ilość obiadów	Kwota w zł	Ilość obiadów	Kwota w zł	Ilość obiadów	Kwota w zł
	50	25 000,00	55	28 460,80	35	19 183,00

Źródło –opracowanie własne na podstawie sprawozdań GOPS Janowice Wielkie

Rysunek 5 Zestawienie środków wykorzystanych przy realizacji programu „Posiłek dla Potrzebujących” w latach 2012,2013,2014,

Realizacja programu pozwoliła na ograniczenie zjawiska niedożywienia wśród dzieci i młodzieży, osób starszych, chorych i niepełnosprawnych ze szczególnym uwzględnieniem dzieci z rodzin ubogich nie objętych obowiązkiem szkolnym. Z analizy przeprowadzonej w okresie od 2012- 2014 roku wynika, iż zmniejsza się zapotrzebowanie na taką formę pomocy związane to jest także z niżem demograficznym, ustalonym niskim kryterium dochodowym na członka rodziny.

3.3.4. Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu

Gmina Janowice Wielkie zapewnia pomoc osobom samotnym, które nie radzą sobie w przewyciężaniu trudnych sytuacji życiowych ze względu na wiek, niepełnosprawność, nie możność wykonywania podstawowych czynności są kierowani do Domu Pomocy Społecznej. Ogółem w roku 2014 - **7 osób** z terenu gminy Janowice Wielkie przebywa obecnie w Domach Pomocy Społecznej. Wydatkowano na ten cel w roku 2012 kwotę **36 171,00 zł** (pobyt 2 osób) w roku **2013** kwotę **93 578,91 zł** (pobyt 4 osób) natomiast w roku **2014** wydatkowano kwotę **97 000,00 zł** (pobyt 7 osób).

Tabela nr 9. Wyszczególnienie DPS mieszkańców gminy rok 2014

I.p	Nazwa DPS	Adres	Ilość osób
1	Dom Pomocy Społecznej	ul. Waryńskiego 38, Kowary	2 osoby
2	Dom Pomocy Społecznej	ul. Przechodnia 8, Zgorzelec	1 osoba
3	Dom Pomocy Społecznej	ul. Stefana Wyszyńskiego 33, Oborniki Śląskie	1 osoba
4	Dom Pomocy Społecznej	ul. Liczyrzepy 87, Sosnówka	2 osoby
5	Dom Pomocy Społecznej	ul. Górna 23 Bystrzyca	1 osoba

Źródło –opracowanie własne na podstawie sprawozdań GOPS Janowice Wielkie

3.3.5. Prace społecznie użyteczne

W Gminie Janowice Wielkie kontynuowana jest organizacja prac społecznie użytecznych. Skierowano do nich 10 osób w wymiarze 40 godzin na m-c w nieprzekraczalnym 10 godzinnym tygodniu pracy. Osoby kierowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej do prac społecznie użytecznych w chwili kierowania do pracy posiadały status osoby bezrobotnej bez prawa do zasiłku, korzystały jednocześnie ze świadczeń pomocy społecznej. Prace wykonywane były na terenie sołectw Gminy Janowice Wielkie zgodnie z miejscem zamieszkania osoby bezrobotnej i polegały między innymi na: grabieniu liści, sprzątaniu chodników, wycinaniu krzaków, koszenie trawy, utrzymaniu porządku przy świetlicach środowiskowych, przy Urzędzie Gminy oraz Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej. Kierownik GOPS został upoważniony przez Wójta Gminy Janowice Wielkie do prowadzenia i organizacji prac społecznie użytecznych. Wynagrodzenie za wykonywane prace dokonuje Urząd Gminy, a refunduje w wysokości 60% Powiatowy Urząd Pracy w Jeleniej Górze.

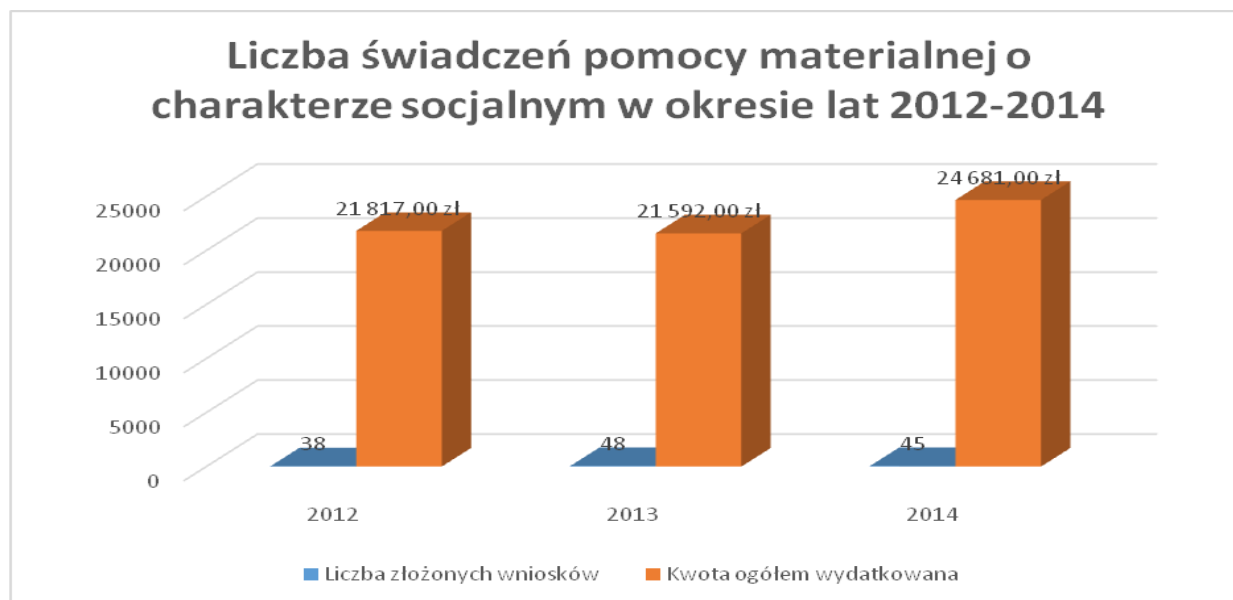
3.3.6. Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy Janowice Wielkie

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowicach Wielkich od dnia 01 września 2011 roku realizują zadania w zakresie świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym.

Tabela nr 10. Liczba świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym w okresie lat 2012-2014

Wyszczególnienie	2012	2013	2014
Liczba złożonych wniosków	38	48	45
Kwota ogółem wydatkowana	21 817,00 zł	21 592,00 zł	24 681,00 zł

Źródło –opracowanie własne na podstawie sprawozdań GOPS Janowice Wielkie

Rysunek 6 Liczba świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym. w okresie lat 2012-2014

Z przeprowadzonej analizy wynika, iż spora część społeczeństwa naszej gminy korzysta z pomocy materialnej o charakterze socjalnym- stypendia dla osób o najniższych dochodach. Kwota świadczeń z roku na rok wzrasta. Świadczenie to jest przyznawane i raz na cały rok szkolny w trakcie jest modyfikowany, wypłacany na

podstawie przedłożonych faktur zakupu elementów niezbędnych z edukacją szkolną dla dzieci. Budżet państwa finansuje zadanie w 80% natomiast Gmina dokłada 20% .

3.3.7. Wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki

W 2014 roku po raz drugi zostały wypłacone świadczenie dla **15** „Opiekunów prawnych” z tytułu opieki nad osobami ubezwłasnowolnionymi z terenu naszej gminy – mieszkańcami Domu Pomocy Społecznej w Janowicach Wielkich. Świadczenia te są przyznawane na podstawie Postanowień Sądu i zgodnie z ustawą o pomocy społecznej. Wydatkowano na ten cel kwotę **30 456,58 zł**. W 2013 roku zostały wypłacone świadczenie dla **7** „Opiekunów prawnych” Wydatkowano na ten cel kwotę **6 806,42 zł** Jest to nowe zadanie, które funkcjonuje w naszej gminie od 2013 roku. Dotację na ten cel w 100 % przekazuje Dolnośląski Wydział Polityki Społecznej we Wrocławiu.

3.3.8. Realizacja Ustawy Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny

W związku z wejściem w życie w dniu 16 czerwca 2014 roku uchwały nr 85 Rady Ministrów z dnia 27 maja 2014 roku w sprawie ustanowienia rządowego programu dla rodzin wielodzietnych oraz Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu dla rodzin wielodzietnych – **Karta Dużej Rodziny** Wójt Gminy Janowice Wielkie wyznaczył do obsługi programu Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowicach Wielkich. Z tej formy pomocy skorzystało w roku 2014 – **6 rodzin**. Założeniem Ustawy z dnia 5 grudnia 2014r., jak i dotychczasowego rządowego programu dla rodzin wielodzietnych, jest podjęcie działań na rzecz rodzin wielodzietnych, zarówno przez właściwych ministrów, jak i przez inne podmioty, w tym niepubliczne, które mogą zapewnić rodzinom wielodzietnym szczególne uprawnienia w ramach prowadzonej działalności. Posiadacze Karty Dużej Rodziny mają możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju.

4. Świadczenia rodzinne

W ramach realizowanych zadań Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przyznawał także **świadczenia rodzinne** do których należą zasiłek rodzinny i dodatki do tego zasiłku, świadczenia opiekuńcze traktowane jako II filar świadczeń rodzinnych w postaci zasiłku pielęgnacyjnego i świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego, zasiłku do opiekuna oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka. Składki na ubezpieczenia emerytalno rentowe oraz składki na ubezpieczenia zdrowotne są opłacane dla osób, które pobierają świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna, które nie podlegają ubezpieczeniu z innego tytułu. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 11. Świadczenia rodzinne (w tym zasiłek rodzinny wraz z dodatkami + świadczenia opiekuńcze + składki społeczno-emerytalne+ składki zdrowotne) przyznane w gminie Janowice Wielkie w latach 2012-2014

<i>Wielkość wydatków</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>	<i>2014</i>
Ogółem (ŚR + ZDO + Składki)	826 616,00 zł	801 173, 00 zł	821 141,49 zł
Wielkość wydatków na zasiłki rodzinne wraz z dodatkami oraz jednorazową zapomogą z tytułu urodzenia dziecka	478 578,00 zł	470 768,00 zł	350 289,00 zł
<i>Rodzaj świadczenia</i>	<i>Liczba przyznanych świadczeń narastająco</i>		
Zasiłek rodzinny oraz dodatki	3 004	2 701	3 240
W tym;			
Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	17	22	12
Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	146	125	35
Dodatek z tytułu samotnego wychowania dziecka	103	108	74
Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka	141	137	132
Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	175	160	133
Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	403	326	251
Dodatek z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	485	463	403
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	39	36	27
Świadczenia opiekuńcze			
Wielkość wydatków na świadczenia opiekuńcze	329 506,00 zł	306 224,00 zł	416 382,25 zł
<i>Rodzaj świadczenia</i>	<i>Liczba przyznanych świadczeń narastająco</i>		
Zasiłek pielęgnacyjny	1 306	1 284	1 474
Świadczenie pielęgnacyjne	252	181	120
Dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego (100 zł)	0	42	0
Specjalny zasiłek opiekuńczy	0	12	19
Zasiłek dla opiekuna	0	0	173
Składki na ubezpieczenia emerytalno rentowe oraz składki na ubezpieczenia zdrowotne			
Wielkość wydatków na świadczenia emerytalno rentowe, ubezpieczenia zdrowotne	18 532,00 zł	24 181,00 zł	54 470,24 zł
<i>Rodzaj świadczenia</i>	<i>Liczba przyznanych świadczeń narastająco</i>		
Składki na ubezpieczenia emerytalno rentowe	100	141	305
Składki na ubezpieczenia zdrowotne	97	65	87

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań GOPS Janowice Wielkie

W latach 2012-2014 wielkość wydatków przeznaczonych z dotacji celowych z budżetu państwa przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej na realizację świadczeń rodzinnych zmniejsza się z roku na rok. Liczba przyznawanych świadczeń sukcesywnie miniaturyzuje się spowodowane to jest faktem tzw. „nizu demokratycznego” oraz wyjazdów

członków rodzin poza granice państwa w celu poszukiwania pracy. Istotne znaczenie odgrywa tutaj kryterium dochodowe przypadające na jedną osobę w rodzinie, które obecnie wynosi **574,00 zł.** lub **664,00 zł** w przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne.

Analiza wykazuje, iż z roku na rok coraz więcej występuje zjawisk - niepełnosprawności. Jednak coraz powszechniejszym powodem zwracania się o pomoc z powodu niepełnosprawności staje się tzw. „ucieczka w status inwalidy” związana ze złą sytuacją na rynku pracy co jest spowodowane zwiększeniem ilości świadczeń dla osób niepełnosprawnych. Z roku na rok wzrasta także zapotrzebowanie środków finansowych wydatkowanych na objęcie osób składkami na ubezpieczenia społeczno-emerytalne oraz ubezpieczenia zdrowotne.

5. Fundusz Alimentacyjny

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje również ustawę z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2012 r. Nr 1, poz. 1228 z późn. zm.) Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawane są na warunkach określonych w powyższej ustawie. Świadczenia te przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty **725,00 zł.**

Do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna.

Tabela nr 12. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego w rozbiciu na wiek dziecka w latach 2012-2014 przedstawiają się następująco:

<i>Wyszczegół.</i>	<i>2012</i>		<i>2013</i>		<i>2014</i>	
	<i>liczba wypłaconych świadczeń</i>	<i>kwota narastająco</i>	<i>liczba wypłaconych świadczeń</i>	<i>kwota narastająco</i>	<i>liczba wypłaconych świadczeń</i>	<i>kwota narastająco</i>
Od 0- 17 lat	693	199 618,00 zł	662	211 566,00 zł	630	205 090,00 zł
Od 18- 24 lat	147	51 270,00 zł	131	46 500,00 zł	123	41 680,00 zł
Razem	840	250 888,00 zł	793	258 066,00 zł	753	246 770,00 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań GOPS Janowice Wielkie

Liczba osób uprawnionych do świadczeń z funduszu alimentacyjnego z terenu Gminy Janowice Wielkie w stosunku do których zasądzone zostały świadczenia alimentacyjne zmniejsza się z roku na rok Podobnie sytuacja przedstawia się w przypadku liczby rodzin pobierających świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz liczby wypłaconych świadczeń.

6. Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej

Od 2012 uregulowania prawne dotyczące wspierania rodziny i pieczy zastępczej zostały wyłączone z ustawy o pomocy społecznej i zawarte w nowej ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ustawa ta określa w jednym akcie prawnym zarówno zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, jak i zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej, traktując je jako dopełniające się i wzajemnie powiązane.

Nową formą wsparcia w rodzinie jest **asystent rodziny**. Asystentura rodziny polega na towarzyszeniu rodzinie z dziećmi w poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem mocnych stron członków rodziny, zasobów rodziny pochodzenia i rodziny dalszej, społeczności lokalnej i zasobów instytucjonalnych. Głównym celem asystentury jest podniesienie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, prowadzenia gospodarstwa domowego,

radzenia z sytuacjami dnia codziennego rodziców lub opiekunów dzieci. Efektem powinno być odzyskanie przez osoby przyjmujące pomoc kontroli nad własnym życiem, które pozwala im być samodzielnym oraz tak wypełniać role rodzica, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i rozwojowi dzieci. Efekt ten jest możliwy do osiągnięcia, przy współdziałaniu rodziny na każdym etapie metodycznego działania: od oceny wstępnej, przez układanie planu pracy i jego realizację po ocenę końcową, dostosowanie pracy do możliwości i kontekstu życia rodziny.

W roku kalendarzowym 2014 po raz pierwszy w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Janowicach Wielkich został zatrudniony na umowę zlecenie asystent rodziny, który objął pomocą 2 rodziny. Podejmując pracę z rodziną główny akcent został nałożony na profilaktykę, czyli wsparcie udzielane rodzinie naturalnej dziecka przed wystąpieniem w sytuacji kryzysowej, w konsekwencji której może dojść do zabrania dziecka z domu.

Odnotowano następujące problemy dominujące w rodzinach objętych wsparciem:

- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- nieumiejętność w gospodarowaniu środkami finansowymi,
- trudności w prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- bezrobocie i ubóstwo,
- alkoholizm

Spśród rodzin wspieranych przez asystenta 2 to rodziny niepełne, w których opiekę nad dziećmi sprawowały wyłącznie matki. Wśród objętych działaniami asystenta rodzin 1 była rodziną wielodzietną.

Objęto wsparciem łącznie 9 dzieci w rodzinach korzystających ze wsparcia w postaci asystenta rodziny.

Poniższa tabela przedstawia ilość dzieci w poszczególnych przedziałach wiekowych.

Tabela nr 13. Ilość dzieci objętych pomocą asystenta rodziny w poszczególnych przedziałach wiekowych w roku 2014

0-3 lat pozostające w domu pod opieką	Powyżej 3-6 lat wiek przedszkolny	Powyżej 6-13 lat szkoła podstawowa	Powyżej 13-16 lat gimnazjum	Powyżej 16-18 lat dzieci realizujące obowiązek szkolny
2	2	3	2	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań GOPS Janowice Wielkie

W jednej rodzinie asystent po części zrealizował opracowany plan pomocy rodzinie pomagając rozwiązać zdiagnozowane problemy. W drugiej rodzinie po interwencji kuratora społecznego, policji, asystenta rodziny oraz pracownika socjalnego dzieci zostały odebrane i umieszczone w Domu Dziecka.

Na zatrudnienie asystenta rodziny wydatkowana została kwota **5 400,00 zł**. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej pozyskał środki finansowe w wysokości 4 867,00 zł w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2014.

7. Obowiązek finansowania pieczy zastępczej

W myśl powołanej ustawy piecza zastępcza jest sprawowana w formie rodzinnej (w rodzinie zastępczej) i instytucjonalnej (w placówce opiekuńczo - wychowawczej). Również w nowy sposób zdefiniowano formy rodzinnej pieczy zastępczej. Rodzinna piecza zastępcza jest formą zapewnienia opieki dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej. Jest to przejściowa – okresowa forma opieki nad dzieckiem. w rodzinach zastępczych

umieszcza się dzieci, których rodzice zostali trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub gdy władza ta została im ograniczona. Umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu i po uzyskaniu zgody rodziców zastępczych.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1) rodzina zastępcza: spokrewniona, niezawodowa, zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna

2) rodzinny dom dziecka.

Wszystkie rodziny na ich wniosek mogą być wspierane na określonych zasadach przez rodziny pomocowe.

Tabela nr 14. Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie gminy Janowice Wielkie w latach 2012-2014

Typ Placówki	2012		2013		2014	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Rodzina spokrewniona	4	5	4	5	5	4
Rodzina niezawodowa	0	0	0	0	1	1
Rodzinny Dom Dziecka	0	0	0	0	0	0
Rodziny Pomocowe	0	0	0	0	1	2

Źródło- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jeleniej Górze

Ustawa określa udział gmin w finansowaniu pieczy zastępczej, która będzie wzrastała stopniowo. W pierwszym roku- 10%, w drugim roku - 30% w następnych latach -50% Współfinansowanie pobytu dziecka w różnych formach pieczy zastępczej (art. 176, pkt. 5 i art. 191 ust 9) za każde dziecko w placówce opiekuńczo- wychowawczej.

Tabela nr 15. Wydatki Gminy przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	2012	2013	2014
Rodzina spokrewniona	0	832,26 zł	2 598,67 zł
Dom Dziecka	0	0	2 700,00 zł
Razem		832,26 zł	5 298,67 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań GOPS Janowice Wielkie

Obecnie Gmina pokrywa wydatki miesięczne za opiekę nad dwójką dzieci w rodzinie spokrewnionej oraz pobyt dwójki dzieci w rodzinie zastępczej dzieci przeniesionych z Domu Dziecka w Szklarskiej Porębie. Koszt za 2014 rok wyniósł 5 298,67 zł. Z roku na rok będzie on przybierał tendencję wzrostową.

8. Problemy społeczne występujące w Gminie

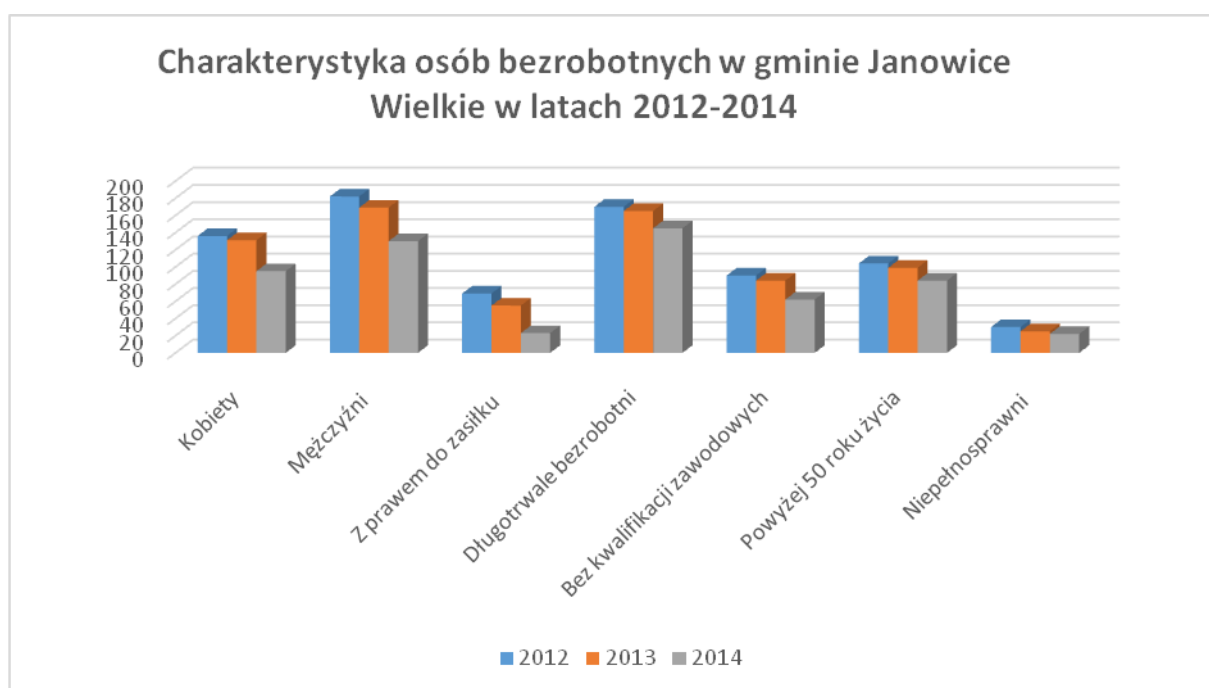
8.1. Bezrobocie

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, osoba bezrobotna to osoba niezatrudniona i niewykonywająca innej pracy zarobkowej, zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest osoba niepełnosprawną, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia, co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nie ucząca się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych lub szkół wyższych w systemie niestacjonarnym, zarejestrowana we właściwym dla miejsca zameldowania powiatowym urzędzie pracy oraz poszukująca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.

Tabela nr 16. Charakterystyka osób bezrobotnych w gminie Janowice Wielkie w latach 2012-2014 Dynamika w stosunku do roku 2013

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	Dynamika 2014/2013
Ogółem bezrobotni zarejestrowani	318	300	225	75 %
w tym:				
Kobiety	136	131	95	72,5%
Mężczyźni	182	169	130	76,9%
Z prawem do zasiłku	69	55	23	41,8%
Długotrwale bezrobotni	170	165	145	87,8%
Bez kwalifikacji zawodowych	90	84	62	73,8%
Powyżej 50 roku życia	104	99	84	84,8%
Niepełnosprawni	30	25	22	88,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Jeleniej Górze (podstawowe dane dotyczące bezrobotnych osób pozostających w szczególnej sytuacji na rynku pracy w latach 2012-2014)

Rysunek 7. Charakterystyka osób bezrobotnych w gminie Janowice Wielkie w latach 2012-2014

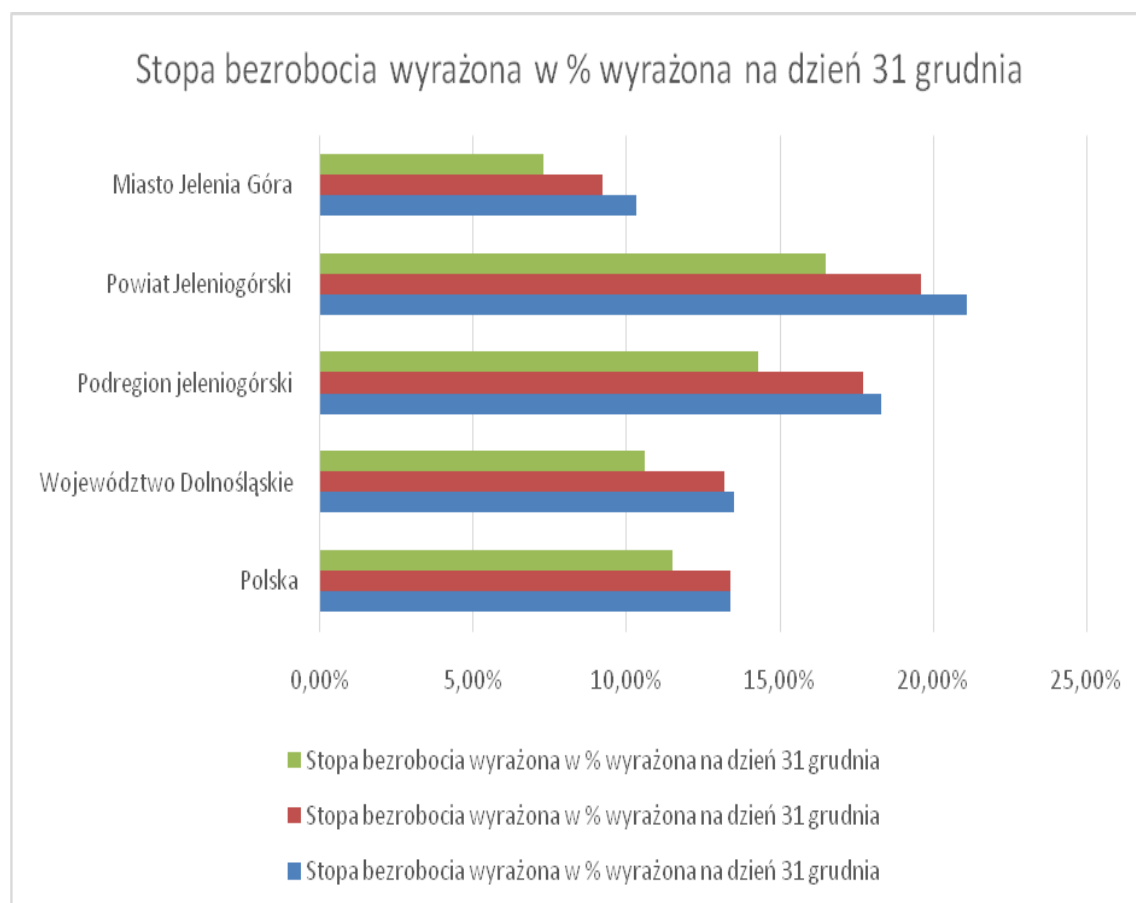
W Gminie Janowice Wielkie stopa bezrobocia w 2014 r. wynosiła **7,8 %**. Aktualny poziom bezrobocia rejestrowanego w powyższym okresie wynosi 225 osób w stosunku do 2884 osób (mieszkańców gminy) w wieku produkcyjnym zameldowanych na pobyt stały (18-60 dla kobiet i 18-65 dla mężczyzn). Zjawisko to jest wywołane na skutek wzrostu ludności w wieku produkcyjnym, a także dorastanie grupy wiekowej pokolenia z przełomu lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych.

Stopa bezrobocia

Tabela nr 17. Stopa bezrobocia wyrażona w %

Wyszczególnienie	Stopa bezrobocia wyrażona w % wyrażona na dzień 31 grudnia		
	2012	2013	2014
Polska	13,4%	13,4%	11,5 %
Województwo Dolnośląskie	13,5%	13,2%	10,6%
Podregion jeleniogórski	18,3%	17,7%	14,3%
Powiat Jeleniogórski	21,1%	19,6%	16,5%
Miasto Jelenia Góra	10,3%	9,2%	7,3%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Jeleniej Górze (podstawowe dane dotyczące bezrobotnych osób pozostających w szczególnej sytuacji na rynku pracy w latach 2012-2014)

Rysunek 8 Stopa bezrobocia wyrażona w %

Tabela nr 18. Struktura zarejestrowanych bezrobotnych

Bezrobotni zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jeleniej Górze wg stanu na 31.XII. roku 2012, 2013, 2014.									
Gmina/ Powiat	2012			2013			2014		
	Ogółem	Z prawem do zasiłku	Długotrw. bezrobotni	Ogółem	Z prawem do zasiłku	Długotrw. bezrobotni	Ogółem	Z prawem do zasiłku	Długotrw. bezrobotni
Powiat Jeleniogórs ki ogółem	4187	835	2 278	3842	661	2 189	3103	308	1984
Janowice Wielkie	318	69	170	300	55	165	225	23	145

Źródło Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Jeleniej Górze.

Trzeba jednak zaznaczyć, iż oficjalne dane prawdopodobnie nie dają pełnego obrazu bezrobocia w gminie. Istnieje prawdopodobnie również trudne do oszacowania bezrobocie ukryte. Jedną z przesłanek mogących potwierdzać tą tezę jest duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych, które nie dają możliwości utrzymania, a których właściciele nie posiadają oficjalnie statusu osób bezrobotnych.

Na poprawę sytuacji na rynku pracy złożyło się kilka przyczyn, do których między innymi należy zaliczyć:

- wzrost liczby aktywizowanych bezrobotnych w ramach środków Funduszu Pracy oraz Europejskiego Funduszu Społecznego
- zwiększenie napływu ofert pracy zgłaszanych do PUP
- wyjazdy do pracy do krajów Unii Europejskiej.

Analizując powyższe dane widzimy, że mężczyźni bezrobotni w gminie Janowice Wielkie stanowią większość. Jako jedną z przyczyn takiego stanu można uznać, że pracodawcy chętniej zatrudniają kobiety.

W odpowiedzi na tak duże bezrobocie w naszej Gminie, Powiatowy Urząd Pracy w Janowicach Wielkich udziela pomocy osobom pozostającym bez pracy poprzez realizację celów polityki społecznej w zakresie tworzenia miejsc pracy i ograniczenia bezrobocia, w szczególności poprzez: **prace interwencyjne, staże, zatrudnienie wspierane, prace społecznie użyteczne, refundację wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, szkolenia bezrobotnych, roboty publiczne i inne.** Sytuacja klientów pomocy społecznej, którzy borykają się z problemem bezrobocia jest na bieżąco monitorowana przez pracowników socjalnych. Oprócz całego wachlarza pomocy finansowej i rzeczowej osoby te mogą skorzystać również z prac społecznie użytecznych oraz wziąć udział w szkoleniach współfinansowanego ze środków EFS.

9. Niepełnosprawność

Zgodnie z definicją sformułowaną przez Światową Organizację Zdrowia (WHO): „Osoba niepełnosprawna to osoba, u której istotne uszkodzenia i obniżenie sprawności funkcjonowania organizmu powodują uniemożliwienie, utrudnienie lub ograniczenie sprawnego funkcjonowania w społeczeństwie, biorąc pod uwagę takie czynniki jak płeć, wiek oraz czynniki zewnętrzne”.

Diagnoza tej grupy jest bardzo trudna, ponieważ brak jest pełnych danych w zakresie poszczególnych dysfunkcji. Osoby i rodziny dotknięte problemem niepełnosprawności nie mogą w pełni korzystać z dobrodziejstw życia

społecznego z powodu barier architektonicznych i społecznych. Problemami osób niepełnosprawnych na terenie naszej gminy zajmują się następujące jednostki:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jeleniej Górze ,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowicach Wielkich ,
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Janowicach Wielkich,
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Jeleniej Górze.

Według danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowicach Wielkich/ Dział Świadczeń Rodzinnych/ świadczenia opiekuńcze jako II filar dotyczący przyznania zasiłku pielęgnacyjnego widnieje, iż został wypłacony w roku 2014 narastająco 1 474 razy. Zjawisko Niepełnosprawności z roku na rok wzrasta.

Tabela nr 19. Świadczenia rodzinne- zasiłek pielęgnacyjny, liczba świadczeń narastająco przyznany w gminie Janowice Wielkie w latach 2012-2014

Rok	Ogółem	Niepełnosprawne dziecko	Dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności	Dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o miarkowanym stopniu niepełnosprawności	Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby która ukończyła 75 lat
2012	1306	209	840	213	44
2013	1284	191	830	239	24
2014	1474	195	952	303	24

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań GOPS Janowice Wielkie .

Z danych zawartych w powyższej tabeli wynika, że liczba osób niepełnosprawnych korzystających z należnych im świadczeń i usług w latach 2012-2014 przybiera tendencję wzrostową.

10. Sytuacja osób starszych

Przez większą część historii gatunku ludzkiego poszczególni jego przedstawiciele starzeli się, a populacje nie. Jednostki przechodziły przez typowy cykl życia, podczas kiedy struktura wiekowa społeczeństw pozostawała stosunkowo niezmienna. Odsetek ludzi starych zwykle był znikomy i nie przekraczał 2% lub 3%. Zmianę pod tym względem przyniosła druga połowa XX w. przypadający na okres intensywnie postępującego wzrostu liczby i odsetka ludzi starych.

Prognozy demograficzne jednoznacznie wskazują, że proces starzenia się społeczeństw krajów europejskich zintensyfikuje się w najbliższych dekadach. W okresie 2010-2020 próg starości zaczną przekraczać osoby z powojennego wyżu (tzw. baby-boomers), a w okresie 2040-2050 w fazę starości wchodzić zaczną ich dzieci, przedstawiciele tzw. echa powojennego wyżu.

11. Starość demograficzna

Wyznacznikiem starości demograficznej (inaczej społecznej) są zauważalne zmiany dokonujące się w strukturze wieku ludności, a polegające na wzroście udziału ludzi starych w ogólnej liczbie ludności. Proces ten spowodowany jest z jednej strony stopniowym wydłużaniem przeciętnej długości życia (przez co okresu starości dożywają coraz większe grupy ludzi- jest to tzw. starzenie się od góry piramidy wieku ludności), z drugiej natomiast spadkiem dzietności (przez

co zwiększa się udział osób starych względem młodszych generacji- jest to tzw. starzenie się od dołu piramidy wieku ludności).

Według terminologii ONZ starzenie społeczeństwa zaczyna się, gdy udział ludności w wieku powyżej 65 lat przekroczy 7% ogółu. „Magiczne” 7% stanowi próg starości demograficznej. Informacje zawarte w **Strukturze wiekowa ludności gminy Janowice Wielkie w latach 2012- 2014** obrazują gwałtowny spadek przyrostu naturalnego w 2013 r. na terenie Gminy Janowice Wielkie, duży spadek liczby urodzeń w stosunku do niewielkiego wzrostu liczby zgonów wpisuje teren naszej gminy w ogólnopolski trend prowadzący do demograficznej starości.

Konsekwencje kulturowe obejmują zagadnienia udziału ludzi starych w życiu całego społeczeństwa. Ludzie starsi nie zajmujący się pracą zawodową chętnie rozwijają swoje zainteresowania turystyczne, hobbystyczne, kulturalne, edukacyjne, które na terenie Gminy Janowice Wielkie realizują w ramach uczestniczenia w spotkaniach w Klubie,, Rudawy”(światlica wiejska) .

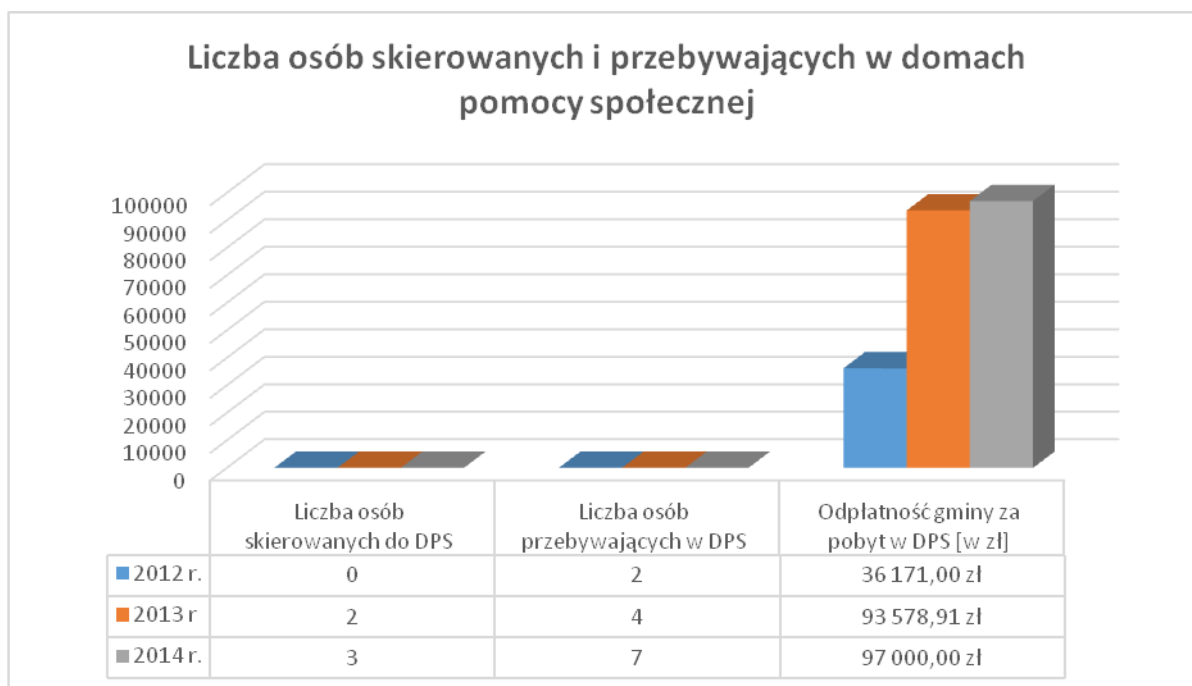
Konsekwencje socjalne starzenia się ludności to większe zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze, socjalne. Należy zaznaczyć, że na terenie Gminy Janowice Wielkie usługi opiekuńcze przyznawane są osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a były jej pozbawione.

Formalne wsparcie świadczone w miejscu zamieszkania seniora nie zawsze okazuje się wystarczające i wymagane jest zapewnienie stałej opieki w postaci pobytu w domu pomocy społecznej. Należy zauważyć, że z uwagi na konieczność ponoszenia odpłatności przez Gminę za mieszkańca przebywającego w domu pomocy społecznej liczba osób kierowanych do placówek stacjonarnych jest znacznie mniejsza od istniejących potrzeb.

Tabela 20. Liczba osób skierowanych i przebywających w domach pomocy społecznej oraz odpłatność gminy za pobyt mieszkańców w tego rodzaju placówkach stacjonarnych w latach 2012-2014

Wyszczególnienie	2012 r.	2013 r.	2014 r.
Liczba osób skierowanych do DPS	0	2	3
Liczba osób przebywających w DPS	2	4	7
Odpłatność gminy za pobyt w DPS [w zł]	36 171,00 zł	93 578,91 zł	97 000,00 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań GOPS Janowice Wielkie

Rysunek 9 Liczba osób skierowanych i przebywających w domach pomocy społecznej oraz odpłatność gminy za pobyt mieszkańców w tego rodzaju placówkach stacjonarnych w latach 2012-2014

Analizując powyższe dane odnosząc liczbę osób przebywających w danym roku w jednostce stacjonarnej do kwoty odpłatności poniesionej przez Gminę należy stwierdzić tendencję wzrostową kosztów opłat za pobyt mieszkańca. Za bezpośrednią przyczynę owej korelacji ujemnej pomiędzy ilością osób przebywających w DPS a kosztami ponoszonymi przez Gminę należy uznać wzrost kosztów utrzymania rezydenta w DPS.

Ośrodek kieruje do placówki jedynie te osoby w przypadku, których brak jest możliwości zapewnienia całodobowych usług w miejscu zamieszkania odpowiadającym potrzebom Klienta.

12. Edukacja

Edukacja wiąże się nie tylko z nauką i zdobywaniem wiedzy, umiejętności ale to także proces, który wpływa na rozwój umiejętności interpersonalnych, inspiruje postawę twórczą uczy motywacji do większego wysiłku a także pozwala na dookreślenie ścieżki rozwoju człowieka.

Aktualne dane na temat istniejących przedszkoli, szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego zaspakajają rzeczywiste oczekiwania społeczne. Jednak niż demograficzny oraz ciągle poszukiwanie rozwiązań zmierzających do podnoszenia jakości pracy szkoły uzasadniają potrzebę wypracowywania nowych racjonalnych rozwiązań w zakresie optymalizacji sieci placówek oświatowych. Na terenie Gminy Janowice Wielkie funkcjonuje jedna placówka – Gminny Zespół Szkół im Wandy Rutkiewicz w Janowicach Wielkich, zawierający połączenie następujących Szkół

1. Szkoła Podstawowa
2. Gimnazjum
3. Przedszkole

Tabela nr 21. Liczba uczniów w Gminnym Zespole Szkół oraz w Przedszkolu w latach 2012-2014

Wyszczególnienie	2012	2013	2014
Szkoła Podstawowa	160 uczniów	163 uczniów	174 uczniów
Gimnazjum	90 uczniów	85 uczniów	78 uczniów
Przedszkole	85 dzieci	79 dzieci	92 dzieci

Źródło: Dane Gminny zespół Szkół j w Janowicach Wielkich

13. Diagnoza sytuacji w gminie dotycząca problemów uzależnień i przemocy w rodzinie

13.1 Problem uzależnień

W znaczeniu potocznym uzależnienie rozumiane jest jako nabyta silna potrzeba wykonywania jakiejś czynności lub zażywania jakiejś substancji, a w szczególności: alkoholu, mówimy wtedy o alkoholizmie, narkotyków, gdzie mówimy o narkomanii, leków w przypadku, których mamy do czynienia z lekomanią. w szerszym znaczeniu za osoby uzależnione uważa się także nadużywające gier hazardowych, oglądania telewizji, Internetu, zakupów czy też pracy.

Oszacowanie skali problemu uzależnienia jest trudne z uwagi na znaczny odsetek osób dotkniętych problemem, które jednak nie szukają wsparcia u profesjonalistów i w instytucjach pomocowych. Skalę tego problemu na terenie gminy Janowice Wielkie przedstawimy na podstawie danych z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych oraz ich rodzin w Janowicach Wielkich.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Problemem uzależnień na terenie gminy Janowice Wielkie zajmuje się Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działająca na podstawie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, utworzona przez zespół ludzi, których zadaniem jest realizacja zadań tejże ustawy, a także ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Podstawowym zadaniem komisji jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, a w szczególności zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacji dla takich osób. W ramach profilaktyki Komisja świadczy usługi psychologiczne dla osób dotkniętych uzależnieniem korzystając z pomocy Ośrodka Terapii Uzależnień w Jeleniej Górze, oraz współpracując z Ośrodkiem Wsparcia Interwencji Kryzysowej w Jeleniej Górze. Komisja zajmuje się diagnozowaniem problematyki uzależnień u dzieci oraz prowadzi działania profilaktyczne w świetlicach, szkołach na terenie gminy. Są to działania profilaktyczne których celem jest:

- zmniejszanie poczucia izolacji społecznej
- poprawa funkcjonowania emocjonalnego i społecznego, zwiększenie autonomii, poczucia własnej wartości i poczucia bezpieczeństwa
- zdobycie umiejętności niwelowania napięć, kształtowanie umiejętności rozwiązywania nowych i trudnych sytuacji.

W pracach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Janowicach Wielkich uczestniczy 6 członków.

Tabela nr 22 . Podejmowane działania przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Działania	2012	2013	2014
Liczba wysłanych zaproszeń na Komisję	37	26	21
Liczba osób z którymi przeprowadzono rozmowy o podjęcie leczenia dobrowolnie	36	22	18
Liczba osób skierowanych do Sądu w celu ustalenia stopnia uzależnienia od alkoholu	10	7	9

Źródło: Dane ze sprawozdań Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Janowicach Wielkich

Rysunek 10 Podejmowane działania przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Analizując dane zawarte w powyższej tabeli wynika, iż duża część populacji naszej gminy ma problemy z uzależnieniem, boryka się przezwyknięciem trudnych sytuacji w których nie są w stanie samodzielnie pokonać wykorzystując własne możliwości, walcząc ze swoimi słabościami. W tym miejscu zwrócić należy także uwagę na zahamowanie (barierę) oraz wstyd ludzi, którzy mają problem ale wstydzą się do tego przyznać z stąd też pomysł na funkcjonowanie Punktu konsultacyjnego w godzinach popołudniowych.

Alkohol zajmuje szczególne miejsce wśród substancji spożywanych przez człowieka. Znaczenie i rola konsumpcji alkoholu są bardzo różnorodne (np. z uwagi na uwarunkowania kulturowe). Dla wielu ludzi spożywanie napojów alkoholowych jest elementem życia towarzyskiego. Szkody jakie mogą być powodowane przez alkohol wykraczają poza sferę życia osoby pijącej, obejmując całe rodziny i różnorodne grupy społeczne w populacji.

Punkt Konsultacyjny

W gminie Janowice Wielkie od roku 2009 kontynuuje działalność **Punkt Konsultacyjny** dla osób uzależnionych od alkoholu oraz ich rodzin.

Obsługa Punktu Konsultacyjnego jest prowadzona przez osobę z wieloletnim stażem. Udzielane w sposób fachowy i niekrepujący informacje i porady dają efekt wyrażający się ilością osób zgłaszających się do systematycznego leczenia. Punkt udziela porad nie tylko osobom zgłaszającym chęć leczenia, lecz również często osobom o dużym stażu abstynenckim, zazwyczaj po przebytej pierwszej terapii, a aktualnie borykających się z problemem noszącym

znamiona tzw. nawrotu choroby alkoholowej. Poniżej w tabeli przedstawiona została działalność Punktu Konsultacyjnego w rozbiciu na lata 2012-2014.

Tabela nr 23. Działalność Punktu Konsultacyjnego w latach 2012-2014.

Realizacja poprzez zadania:	2012	2013	2014
Telefoniczne rozmowy informacyjne	420	400	412
Jednorazowe rozmowy - porady informacyjne	250	250	260
Rozmowy indywidualne zaliczane do tzw. pierwszego kontaktu osoby uzależnionej z pracownikiem Punktu Konsultacyjnego	320	320	388
Rozmowy indywidualne – spotkania wielorazowe, cykliczne, obejmujące od 2 do 4 spotkań, posiadające pełne elementy terapii indywidualnej, zmierzające przede wszystkim do poszukiwania motywacji do leczenia	205	200	250

Źródło: Dane ze sprawozdań Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Janowicach Wielkich.

Istotne znaczenie we wspieraniu osób zmagających się z problemem uzależnienia od alkoholu oraz osób im najbliższym ma działalność Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin. Interdyscyplinarna rola punktu konsultacyjnego polega na zdiagnozowaniu problemów całej rodziny i zaplanowaniu pomocy dla wszystkich jej członków (zarówno dorosłych jak i dzieci).

Z danych uzyskanych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że rodziny z problemem alkoholowym stanowią w hierarchii piąte miejsce (dość wysokie) osób korzystających z pomocy społecznej. W nowelizacji ustawy z dnia 26 października 1982 r. „O wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi”. po raz pierwszy wprowadzone zostało pojęcie gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Ustawa nałożyła na gminę obowiązek uchwalania tego programu oraz określiła, że środki finansowe wpływające do budżetu z tytułu opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, mogą być wydatkowane jedynie na realizację ww. programu.

Coraz szerszego zasięgu - zwłaszcza wśród młodszej populacji - nabiera problem narkomanii. Na problemy związane z narkotykami należy patrzeć szeroko, widzieć je w kontekście problemów powodowanych przez używanie innych substancji psychoaktywnych.

Od 4 października 2005 r. zaczęła obowiązywać nowa ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii. Ustawa utrzymuje zapis o karalności za posiadanie narkotyków (do 3 lat więzienia za niewielką ilość substancji niedozwolonych, do 5 lat - za znaczną ich ilość). Jeśli jednak osoba uzależniona, której zarzucono popełnienie przestępstwa, podda się leczeniu odwykowemu w zakładzie opieki zdrowotnej, prokurator będzie mógł zawiesić postępowanie na czas leczenia, a po jego zakończeniu podjąć decyzję o dalszym prowadzeniu postępowania lub jego warunkowym umorzeniu.

Działania Komisji ds. Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym wspierane są przez Gminny Zespół Szkół w Janowicach Wielkich w ostatnich latach prowadzona jest ogólnopolska kampania (program) „Zachowaj Trzeźwy umysł”.

W latach 2012- 2014 podnoszono poziom wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z nadużywaniem alkoholu i stosowaniem używek ze szczególnym uwzględnieniem roli rodziny w procesie wychowania dziecka w świecie bez narkotyków i przemocy, poprzez podejmowanie działań integrujących rodziców i dzieci ze środowisk uzależnionych i zagrożonych uzależnieniami. Wspierano merytorycznie i finansowo jednostkowe programy profilaktyczne, teatry, warsztaty dla dzieci i młodzieży realizowanych w Gminnym Zespole Szkół im. W. Rutkiewicz w Janowicach Wielkich oraz w świetlicach w miejscowości Komarno, Trzcińsko, Janowice Wielkie. Dofinansowano także kolonie dla dzieci z rodzin ubogich patologicznych, dotkniętych przemocą, alkoholizmem. Komisja dofinansowała zakup elementów - Placu zabaw dla dzieci, młodzieży.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w gminie Janowice Wielkie w latach 2012-2014

Tabela nr 24. Środki finansowe przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień

Wielkość wydatków	Dział Rozdział	2012	2013	2014
Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych	851 85154	47 651,47 zł	61 014,61 zł	61 053,65 zł
Przeciwdziałanie narkomanii	851 85153	1 940,00 zł	1 377,97 zł	1 740,00 zł
Razem		49 591,47 zł	62 392,58 zł	62 793,65 zł

Źródło: Dane ze sprawozdań Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Janowicach Wielkich.

Rysunek 11 Środki finansowe przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień

W latach 2012 - 2014 wysokość kwot wydatkowanych w gminie na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień wykazywała tendencję wzrostową ze 49 591,47 zł w 2012 roku poprzez 62 392,58 zł w 2013 roku do 62 793,65 zł w 2014 roku. Wpływ na taką sytuację ma zwiększenie zapotrzebowania przez mieszkańców gminy na zakup alkoholu, co równoważy się z podniesieniem opłaty za koncesje na sprzedaż alkoholu (tj. wartości sprzedaży alkoholu) wpływ ma także nowo otwarty Dyskont Handlowy – Market „DINO”. W analizowanym okresie czasu kwoty wydatkowane na przeciwdziałanie narkomanii kształtowały się w granicach 1 940,00 zł w 2012 roku do tendencji malejącej 1 740,00 zł w roku 2014.

Tabela nr 25. Rynek napojów alkoholowych w latach 2012-2014

Wyszczególnienie	2012	2013	2014
Łączny limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych uchwalony przez Radę Gminy w tym:	45	45	45
Uchwalony przez Gminę limit punktu sprzedaży napojów alkoholowych – sklepy	25	25	25
Uchwalony przez Gminę limit punktu sprzedaży napojów alkoholowych – lokale gastronomiczne	20	20	20
Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych ważnych na dzień 31.12 w.wym. okresu badawczego przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży - sklepy	14	14	13
Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych ważnych na dzień 31.12 w.wym. okresu badawczego przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży - lokale gastronomiczne	6	6	3

Źródło: Dane ze sprawozdań Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Janowicach Wielkich.

Na przestrzeni badanego okresu liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie zmniejszyła się z roku 2012, 2013 w stosunku do 2014. Limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych uchwalony przez Radę Gminy jest zgodny z zapisami Uchwały. Ostatnia kontrola punktów w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości

i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przeprowadzona została w roku 2013. Gminna Komisja w latach 2012-2014 nie wydała żadnej negatywnej opinii w sprawie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, a także nie podjęła decyzji w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych

13.2. Przemoc w rodzinie

Przemoc rozumiana jest jako akt godzący w wolność osobistą jednostki i zmuszanie jej do zachowań niezgodnych z własną wolą. Przenosi się ona również na grunt rodzinny i jest w nim często spotykanym zjawiskiem, niezależnym od kultury, środowiska, wyznania, wykształcenia, poziomu intelektualnego czy przynależności do grupy społecznej. Przemoc w rodzinie to niewątpliwie zachowanie, które poniża jednostkę, powoduje obrażenia fizyczne, często jednocześnie naruszając w ten sposób prawo. Rzadko jest to incydent jednorazowy. Zazwyczaj staje się jednym z wielu ogniw łańcucha agresji.

Na terenie Gminy Janowice Wielkie zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie funkcjonuje **Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie**. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele:

Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowicach Wielkich, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Sądu w Rejonowego w Jeleniej Górze, Komendy Państwowej Policji w Jeleniej Górze, Oświaty, Służby Zdrowia,

Adresatami są: rodziny korzystające z pomocy GOPS, osoby zamieszkujące na terenie Gminy Janowice Wielkie znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej (stosowanie przemocy).

Na spotkaniach zespołu interdyscyplinarnego omawiane są główne problemy występujące w rodzinie i wspólnie zostaje wypracowywany krótko lub długoterminowy plan pracy z rodziną celem rozwiązywania problemów i uzyskania poprawy w funkcjonowaniu rodziny. Realizowane są działania takie jak: podjęcie terapii w Poradni Leczenia Uzależnień, zapisanie dzieci do świetlicy środowiskowej, podjęcie współpracy z pracownikiem socjalnym i pedagogiem, zarejestrowanie się do PUP, podjęcie terapii rodzinnej, udział w mediacji rodzinnej, regularne uczęszczanie do szkoły, skierowanie sprawy do Sądu Rodzinnego.

Zespół interdyscyplinarny jest elementem tworzonego przez gminę systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i realizuje działania określone w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2016 oraz realizatorem zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”

Według informacji uzyskanej ze sprawozdań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Janowicach Wielkich w latach 2012 - 2014 roku Procedurę Niebieskiej Karty uruchomiono 22 razy. W roku 2012- 5 razy, 2013 rok-6 razy. Jak wynika z danych zgromadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny w roku 2014 wpłynęło do Przewodniczącego Zespołu 11 Niebieskich Kart z czego aż 10 zostało założonych przez funkcjonariuszy policji, natomiast 1 przez pracownika oświaty.

Tabela nr 26. Liczba założonych Niebieskich Kart przez uprawnione podmioty

Podmioty Uprawnione do założenia NK	Liczba założonych kart		
	2012	2013	2014
Komisariat Policji	3	6	10
GOPS Janowice Wielkie	2	1	0
GKdsRPA	0	0	0
GZSZ w Janowicach Wielkich	0	0	1
Służba zdrowia	0	0	0
Liczba zakończonych procedur Niebieskiej Karty	5	4	9

Źródło: Sprawozdanie opisowe za 2012,2013,2014 rok z realizacji zadań określonych dla Zespołu Interdyscyplinarnego działającego na terenie Gminy w Janowicach Wielkich.

Powyższe zestawienie danych obrazuje znaczny wzrost odnotowanej przemocy domowej przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Janowicach Wielkich związanych z przemocą domową, zwłaszcza porównując dane z lat 2012-2013, gdzie na terenie gminy liczba realizowanych procedur „Niebieskie Karty” wzrosła dwukrotnie.

Stosowanie przemocy wynika najczęściej z niemożności rozwiązywania przez ludzi problemów swojego życia ,niemożności kochania innych, nieumiejętności zrealizowania własnych możliwości. Nie mogąc kochać, człowiek zaczyna poniżać innych ludzi i sprawiać im ból.

Tabela nr 27. Dane dotyczące sytuacji rodzin dotkniętych przemocą w latach 2012,2013,2014

Wyszczególnienie zadań	2012	2013	2014
Środowiska monitorowane przez pracownika socjalnego	5	7	11
Podjęcie leczenia w Poradni Leczenia Uzależnień	5	5	6
Wsparcie pedagoga szkolnego	2	2	5
Podjęcie terapii rodzinnej	1	2	2
Zmotywowanie rodziców do zapewnienia dzieciom właściwej opieki lekarskiej	2	2	2
Udział w terapii psychologicznej	3	3	3

Źródło: Sprawozdanie opisowe za 2012,2013,2014 rok z realizacji zadań określonych dla Zespołu Interdyscyplinarnego działającego na terenie Gminy w Janowicach Wielkich.

Działania w zakresie problemu przemocy w rodzinie są realizowane przez pracowników socjalnych poprzez:

- nawiązanie kontaktów z ofiarami przemocy domowej, diagnozowanie i przeprowadzanie wywiadów środowiskowych, stosowanie procedury „Niebieska Karta”,
- udzielanie konsultacji dla rodzin w instytucji lub w środowisku zamieszkania -
- indywidualna praca z klientem,
- organizowanie spotkań grup roboczych w przypadkach występowania przemocy w rodzinie,
- współpracę z organizacjami i instytucjami działającymi w zakresie rozwiązywania problemów przemocy w rodzinie.
- udzielaniu konsultacji pracownikom socjalnym w zakresie pracy z osoba doświadczającą przemocy w rodzinie i przeciwdziałania temu zjawisku,
- udzielaniu wsparcia merytorycznego pracownikom socjalnym w zakresie organizacji spotkań grup roboczych

Dane zgromadzone przez Zespół Interdyscyplinarny dotyczący realizacji procedury Niebieskiej Karty zawierają informację dotyczące liczby dorosłych pokrzywdzonych z podziałem na płeć. Najliczniejszą grupę doznających przemocy stanowią kobiety, natomiast wśród sprawców najczęściej wymieniani są mężczyźni.

Tabela nr 28. Zestawienie liczby sprawców przemocy domowej, z podziałem na płeć, odnotowanych w okresie od 2012 roku do końca 2014 r. na terenie Gminy Janowice Wielkie w ramach realizacji procedury „Niebieskie Karty”

Wyszczególnienie	2012	2013	2014
Kobiety	1	0	0
Mężczyźni	4	6	11
Ogółem	5	6	11

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Danych Zespołu Interdyscyplinarnych do przeciwdziałania Przemocy w rodzinie.

Powyższy zestawienia danych dotyczących liczby sprawców przemocy jest powiązane z problemem alkoholowym i często występują oba problemy jednocześnie.

Wśród osób podejrzanych o stosowanie przemocy wobec najbliższych znaczącą większość stanowią mężczyźni i oni również wiodą niechlubny prym w liczebności, gdzie stanom nietrzeźwości towarzyszą zachowania agresywne.

Od momentu powołania Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Janowicach Wielkich Przewodniczący Zespołu zorganizował 21 spotkań – Posiedzeń, w skład których wchodziłi zawsze przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej (100%) i Policji (100%) oraz bardzo często gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych (100%). w przypadkach do pracy z rodzinami w których skład wchodziły dzieci w wieku szkolnym wśród członków grupy roboczej był przedstawiciel oświaty (100%).

Najczęściej powodem zakończenia procedury „Niebieskie Karty” było ustanie przemocy w rodzinie i uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu dalszego jej stosowania (90%). W jednym przypadku rozstrzygnięto o braku zasadności podejmowania działań oraz w jednym o braku zasadności podejmowania dalszych działań (10%).

Monitorowanie sytuacji rodziny, wobec których zakończono procedurę „Niebieskie Karty” odbywa się najczęściej przez pracowników socjalnych oraz dzielnicowego.

14. Ocena słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń w wymiarze społecznym w Gminie Janowice Wielkie

14.1 Analiza SWOT w wymiarze społecznym w Gminie Janowice Wielkie

Analiza SWOT jest podstawą do zdiagnozowania i sformułowania podstawowych problemów i zagadnień strategicznych. Jest skuteczną metodą identyfikacji słabych i silnych stron organizacji oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed polityką społeczną gminy. Analiza SWOT zawiera określenie czterech grup czynników:

„**mocnych stron**” - uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony polityki społecznej, i które należy wykorzystane sprzyjać będą jej wzmocnieniu;

„**słabych stron**” - uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony polityki społecznej, i które nie wyeliminowane będą ją osłabiać;

„**szans**” - uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale mogą być traktowane jako szanse i przy odpowiednio podjętych działaniach, wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwiązywaniu problemów społecznych;

„**zagrożeń**” - uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale które mogą stanowić zagrożenie dla rozwiązywania problemów społecznych.

Zasoby społeczne	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - Działalność instytucji pracujących na rzecz osób potrzebujących (KP, GOPS, PCPR, PPP), - Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin, - - Wykwalifikowana i kompetentna, stale doskonaląca swoje umiejętności kadra pomocy społecznej. Efektywność działań. - Dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników służb pomocy społecznej, pedagogów szkolnych, - Czyste środowisko naturalne nie wywierające negatywnego wpływu na stan zdrowia mieszkańców gminy - Funkcjonowanie na terenie gminy placówki ochrony zdrowia - Współpraca organizacji i środowisk społecznych. - Skuteczne działania władz gminy pozwalające na zatrudnianie subsydiowane przy współpracy z PUP- Jelenia Góra - Kształcenie integracyjne na poziomie przed- 	<ul style="list-style-type: none"> Niska aktywność społeczna i zawodowa mieszkańców, Niewystarczająca oferta socjalna dla rodzin - Wysoki poziom długotrwałego bezrobocia i wysoka stopa bezrobocia, Niezadawalająca sytuacja ekonomiczna sporej części ludności Niewielki przyrost miejsc pracy na terenie gminy Niewystarczające kwalifikacje dużej grupy bezrobotnych - Niedobory infrastruktury służby zdrowia - Mała aktywność osób pozostających bez pracy - Brak miejsc pracy dla młodzieży - Słabo rozwinięta sieć placówek alternatywnych zajęć kulturalno-oświatowych dla młodzieży - Brak ośrodka terapii dla dzieci i młodzieży uzależnionej - Brak mieszkań chronionych, mieszkań socjalnych - Brak placówek pomocy społecznej: domu pomocy społecznej dla osób starszych, środowiskowego domu dziennego pobytu dla osób

<p>szkole szkoły podstawowej gimnazjum</p> <ul style="list-style-type: none"> - Działalność świetlic wiejskich dla dzieci z rodzin dotkniętych uzależnieniami - Działalność Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii - Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie na terenie gminy 	<p>dorosłych, z problemami psychicznymi i upośledzonych</p> <ul style="list-style-type: none"> - Niespójne przepisy prawne w zakresie niepełnosprawności - Słaba struktura poradnictwa specjalistycznego - Brak nawyków korzystania z rodzinnego poradnictwa.
<p>Szanse</p>	<p>Zagrożenia</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Silny i w miarę posiadanych kompetencji, sprawnie działający samorząd - Programy aktywizacji osób bezrobotnych - Wzrost ilości miejsc pracy wynikający z ożywienia gospodarczego- powstawanie na naszym terenie nowych miejsc pracy. - Propagowanie programów profilaktycznych - Wzrost świadomości społecznej konieczności udzielania pomocy potrzebującym - Rzetelna informacja na temat zjawisk z zakresu problemów społecznych , - Wzrost jakości usług świadczonych przez podmioty realizujące zadania pomocy społecznej - Regulacje prawne bardziej przyjazne rodzinie, - Zmiana mentalności społecznej w kwestii postrzegania rodzin dysfunkcyjnych, - Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę, - Utrzymanie stanowiska pracy asystenta rodziny, - Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego, - Możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych, m.in. przez wykorzystanie środków projektu systemowego dla ops-ów z Europejskiego Funduszu Społecznego celem przeciwdziałania marginalizacji i wykluczeniu społecznemu rodzin zagrożonych, - Prospołeczna polityka państwa, - Rozwijający się wachlarz instrumentów prawnych w zakresie pomocy społecznej. 	<ul style="list-style-type: none"> - Brak specjalistycznej opieki medycznej - Narastająca przestępczość, przemoc i agresja dzieci i młodzieży oraz osób starszych. - Coraz większa skala emigracji wykształconych i kompetentnych mieszkańców gminy w wieku produkcyjnym, - Starzenie się społeczeństwa, - Niekorzystne zjawiska demograficzne , - Rosnące bezrobocie, - Niestabilny system prawny w zakresie wspierania rodziny i pomocy społecznej - Niekorzystne oddziaływanie rodzin patologicznych, dziedziczenie ubóstwa, (uzależnienie rodzin od pomocy społecznej) patologii, dysfunkcji- wzrastający poziom uzależnień, - Brak spójnej i całościowej polityki państwa w zakresie pomocy społecznej, - Rosnąca ilość rodzin wieloproblemowych, - Tworzenie zbyt łagodnych przepisów prawa w kierunku rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii, przemocy w rodzinie, - Brak dostatecznej współpracy z Policją, Brak dostatecznych środków finansowych na walkę z problemami społecznymi.

15. Adresaci strategii

Kluczowym zadaniem władz Gminy Janowice Wielkie jest zapewnienie wysokiego poziomu życia swoim mieszkańcom, a więc stworzenie możliwości i warunków do rozwoju we wszystkich dziedzinach życia. Na szczególną uwagę zasługują osoby, które z takich czy innych przyczyn samodzielnie nie są w stanie włączyć się w szereg przemian podnoszących warunki życiowe społeczności lokalnej. Specjalistyczne wsparcie tych osób stworzy im szansę do rozwoju, a co za tym idzie przełoży się na spadek liczby osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w gminie. Zakres zadań związanych ze sferą społeczną oddziałującą na standard życia mieszkańców jest bardzo szeroki. Wizja rozwoju gminy zostanie zrealizowana poprzez działania z zakresu: pomocy społecznej, sportu rekreacji, turystyki, edukacji, kultury i opieki zdrowotnej.

Zgodnie z powyższym założeniem, adresatami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych są mieszkańcy Gminy Janowice Wielkie, zarówno osoby samotne jak i rodziny, którzy wymagają pomocy w odzyskaniu sił, wiary w siebie i zdolności do samodzielnego funkcjonowania w środowisku lokalnym.

15.1. Część rozwojowa

Zapewnienie odpowiedniego poziomu życia swoim mieszkańcom to kluczowe zadanie władz gminy Janowice Wielkie. W myśl nowoczesnie rozumianej polityki społecznej polegać to ma nie tylko na pomocy materialnej, lecz także w dużej mierze na stworzeniu możliwości i warunków do rozwoju we wszystkich dziedzinach życia. Ważną kwestią jest uwzględnienie osób wykluczonych społecznie, które z różnych przyczyn nie włączają się w szereg przemian podnoszących warunki życiowe społeczności lokalnej.

Podstawowym warunkiem poprawy tego stanu rzeczy, i skutecznym przeciwdziałaniem negatywnym zjawiskom społecznym, jest podwyższanie świadomości mieszkańców gminy na temat głównych przyczyn i skutków tych zjawisk. Należy też nakreślić zasady i możliwości zapobiegania ich powstawaniu.

Ponadto sfera społeczna wymaga wsparcia finansowego, które umożliwi realizację usług publicznych na zadawalającym poziomie. Zakres zadań związanych ze sferą społeczną oddziałującą na standard życia mieszkańców jest bardzo szeroki. Cel strategiczny zostanie zrealizowany poprzez działania z zakresu, opieki społecznej.

16. Cele Operacyjne

- Skuteczne wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej,
- Wspieranie osób bezrobotnych w zwiększaniu szans na rynku pracy
- Działania zmierzające do wzrostu poczucia bezpieczeństwa oraz minimalizowania występowania zjawiska przemocy domowej i jej skutków na rzecz mieszkańców Gminy Janowice Wielkie
- Wspieranie osób starszych, niepełnosprawnych i ich rodzin w integracji i funkcjonowaniu w środowisku lokalnym
- Działania profilaktyczno - edukacyjne zmierzające do poprawy stanu zdrowia mieszkańców gminy Janowice Wielkie oraz systemu przeciwdziałania uzależnieniom, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożonych tym zjawiskiem dzieci i młodzieży

CEL OPERACYJNY

I. Skuteczne wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo - wychowawczej

Cele szczegółowe	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki i ewaluacja	Przewidywane efekty	Źródła finansowania	Termin lata
<p>1. Wspieranie rodzin z dziećmi w prawidłowym funkcjonowaniu w środowisku. 1.1. Systematyczna praca socjalna z rodziną. 1.2. Wsparcie finansowe rodzin żyjących w niedostatku.</p>	<p>GOPS; PCPR; Urząd Gminy</p>	<p>Ilość rodzin objętych pomocą</p>	<p>Poprawa funkcjonowania rodzin z dziećmi. Zmniejszenie liczby dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i innych.</p>	<p>Budżet Gminy, Środki zewnętrzne</p>	<p>2015-2022</p>
<p>2. Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży. 2.1. Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin ubogich i dysfunkcyjnych. 2.2. Utrzymanie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży /świetlice środowiskowe/.</p>	<p>GOPS; PCPR; szkoły i świetlice funkcjonujące na terenie gminy; przedszkola Organizacje pozarządowe;</p>	<p>Liczba dzieci korzystających z wypoczynku; Ilość dzieci korzystających ze świetlic środowiskowych i innych placówek wsparcia dziennego</p>	<p>Zmniejszenie zagrożeń wynikających z braku opieki w czasie wolnym od nauki. Rozwijanie zainteresowań i zdobywanie nowych umiejętności.</p>	<p>Budżet Gminy, Środki zewnętrzne</p>	<p>2015-2022</p>
<p>3. Pomoc dzieciom z rodzin zagrożonych pozbawieniem lub ograniczeniem władzy rodzicielskiej poprzez wprowadzenie pracy asystenta rodziny. 3.1. Zapewnienie warunków dla działania rodzin wspierających.</p>	<p>GOPS; PCPR</p>	<p>Monitorowanie działań; Analiza danych; Liczba zatrudnionych asystentów rodziny. Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny.</p>	<p>Stworzenie środowiska przyjaznego dzieciom i ich rodzicom. Poprawa funkcjonowania rodzin biologicznych.</p>	<p>Budżet Gminy, Środki zewnętrzne</p>	<p>2015-2022</p>
<p>4. Realizacja Programu Wspierania Rodziny w Gminie Janowice Wielkie w oraz opracowanie nowego programu.</p>	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowicach Wielkich</p>	<p>Uchwała Rady Gminy Janowice Wielkie w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny w Gminie</p>	<p>Wielopłaszczyznowe wsparcie rodziny w wypełnieniu swoich funkcji poprzez: - kształtowanie prawidłowych wzorów funkcjonowania rodziny, - tworzenie nowych form pomocy rodzinie, - aktywizowanie społeczności do harmonijnej współpracy na rzecz rodziny, - pomoc w opiece i wychowaniu dziecka</p>	<p>Budżet Gminy</p>	<p>2015-2022</p>

CEL OPERACYJNY

II. Wspieranie osób bezrobotnych w zwiększaniu szans na rynku pracy

Cele szczegółowe	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki Ewaluacji	Przewidywane efekty	Źródła finansowania	Czas realizacji lata
<p>1. Opracowanie i realizacja projektów/ programów służących aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych.</p>	<p>GOPS Janowice Wielkie , PUP w Jeleniej Górze</p>	<p>Liczba zrealizowanych projektów/ programów; Liczba osób bezrobotnych, które zostały objęte pomocą w ramach projektu/ programu; Liczba miejsc pracy lub miejsc aktywizacji zawodowej utworzonych w ramach projektu/programu.</p>	<p>Poprawa sytuacji materialnej. Poprawa kondycji psychicznej. Możliwość nabycia nowych umiejętności zawodowych lub/i doświadczenia zawodowego. Możliwość podjęcia stałego zatrudnienia.</p>	<p>EFS - POKL, Budżet Gminy, Środki zewnętrzne</p>	<p>2015- 2022</p>
<p>2. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych.</p>	<p>GOPS Janowice Wielkie , PUP w Jeleniej Górze</p>	<p>Liczba osób, które zostały objęte pomocą zgodnie z art. 34 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy; Liczba osób bezrobotnych objętych pomocą finansową GOPS w Janowicach Wielkich</p>	<p>Poprawa sytuacji materialnej. Poprawa kondycji psychicznej. Możliwość nabycia nowych umiejętności zawodowych lub/i doświadczenia zawodowego. Możliwość podjęcia stałego zatrudnienia.</p>	<p>Budżet Gminy Środki zewnętrzne</p>	<p>2015- 2022</p>
<p>3. Podejmowanie współpracy w zakresie upowszechniania informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej, usłudze pośrednictwa pracy oraz szkoleniach.</p>	<p>GOPS Janowice Wielkie , PUP w Jeleniej Górze</p>	<p>Liczba zawartych porozumień/umów o współpracy</p>	<p>Możliwość podjęcia stałego zatrudnienia. Przekwalifikowanie zawodowe. Nabycie umiejętności poszukiwania zatrudnienia.</p>	<p>Budżet Gminy Środki zewnętrzne</p>	<p>2015- 2022</p>

CEL OPERACYJNY					
III. Działania zmierzające do wzrostu poczucia bezpieczeństwa oraz minimalizowania występowania zjawiska przemocy domowej i jej skutków na rzecz mieszkańców Gminy Janowice Wielkie					
Cele szczegółowe	Realizatorzy /partnerzy	Wskaźniki ewaluacji	Przewidywane efekty	Źródła finansowania	Okres realizacji lata
1. Rozbudowa systemu monitoringu obiektów i przestrzeni publicznych o szczególnie wysokim stopniu realnego zagrożenia bezpieczeństwa publicznego i/lub zakłócenia porządku publicznego.	Samorząd gminny	Liczba środowisk objętych monitorowaniem; Liczba patroli policji;	Spadek przestępczości	Budżet Gminy Środki zewnętrzne	2015-2022
2. Realizacja działań edukacyjnych, profilaktycznych i prewencyjnych zmierzających do ograniczenia zagrożenia bezpieczeństwa publicznego.	KPP, GOPS, Oświata, Ośrodek zdrowia	Liczba osób uczestniczących w spotkaniach, pogadankach, konkursach, warsztatach; Liczba podmiotów prowadzących ww. działania; Liczba podjętych działań.	Wzrost świadomości mieszkańców	Budżet Gminy Środki zewnętrzne	2015-2022
3. Realizacja Programu Wspierania Rodziny na lata 2011 - 2016 w Gminie Janowice Wielkie .	GOPS, KPP, PCPR - Punkt Interwencji Kryzysowej- Jelenia Góra, Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA, Oświata, Ochrona Zdrowa, Sąd Rodzinny –Jelenia Góra	Liczba podmiotów realizujących działania w ramach Programu; Liczba osób i/lub rodzin korzystających ze wsparcia w ramach realizacji Programu.	Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie społecznie pożądanego modelu rodziny prowadzący do zmniejszenia trudności w pełnieniu funkcji związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci i młodzieży w rodzinach.	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne	2015-2022

<p>4. Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011 -2016 w Gminie Janowice Wielkie</p>	<p>GOPS, KPP, PCPR - PIK, ZI, GKRPA, Oświata, Ochrona Zdrowa,</p>	<p>Liczba podmiotów realizujących działania w ramach Programu; Liczba spotkań ZI; Liczba spotkań grup roboczych; Liczba realizowanych procedur NK; Liczba monitoringów;</p>	<p>Zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej.</p>	<p>Budżet Gminy Środki GKdsRPA, Środki zewnętrzne</p>	<p>2015-2022</p>
<p>5. Współpraca międzyinstytucjonalna prowadząca do zapobiegania i powstrzymywania zjawiska przemocy domowej .</p>	<p>GOPS, Kuratorzy i Sądy, KPP, PCPR, ZI, GKRPA, Oświata, Ochrona Zdrowa,</p>			<p>Budżet Gminy, Środki GKdsRPA, Środki zewnętrzne</p>	
<p>6. Minimalizowanie potencjalnych przyczyn występowania przemocy w rodzinie poprzez zaspokojenie jej podstawowych potrzeb (udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej, świadczenia rodzinne, świadczenie pracy socjalnej).</p>	<p>GOPS</p>	<p>Liczba i formy udzielanej pomocy; Liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych pomocą.</p>		<p>Budżet Gminy, Środki zewnętrzne</p>	
<p>7. Realizacja działań edukacyjnych, profilaktycznych i prewencyjnych zmierzających do ograniczenia występowania zjawiska przemocy domowej.</p>	<p>Oświata, Ochrona Zdrowia, GOPS, KPP, PCPR GKdsRPA.ZI</p>	<p>Liczba osób uczestniczących w spotkaniach, pogadankach, konkursach, warsztatach; Liczba podmiotów prowadzących ww. działania;</p>	<p>Wzrost świadomości mieszkańców</p>	<p>Budżet Gminy, Środki GKdsRPA, Środki zewnętrzne</p>	<p>2015-2020</p>

CEL OPERACYJNY					
IV. Wspieranie osób starszych, niepełnosprawnych i ich rodzin w integracji i funkcjonowaniu w środowisku lokalnym					
Cele szczegółowe	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki ewaluacji	Przewidywane efekty	Źródła finansowania	Czas realizacji lata
1. Wzrost aktywności społecznej osób starszych i niepełnosprawnych poprzez zwiększenie dostępności do dziennych placówek wsparcia, klubów, grup wsparcia oraz imprez kulturalnych.	PCPR, GOPS, Stowarzyszenia i Organizacje, Związek Emerytów i Rencistów, Kombatantów, Urząd Gminy	Liczba placówek dziennego wsparcia promujących zdrowy i aktywny styl życia wśród osób starszych i niepełnosprawnych; Liczba spotkań integracyjno - towarzyskich.	Integracja osób starszych i niepełnosprawnych ze społeczeństwem; Wyrównywanie poziomu życia seniorów i osób niepełnosprawnych; Rehabilitacja społeczna; Pobudzanie aktywności osób starszych i niepełnosprawnych.	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne	2015-2022
2. Wsparcie rodziny w zapewnieniu opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi i pozostawienie ich w środowisku naturalnym.	PCPR, GOPS, Ośrodek Zdrowia	Liczba świadczeń medycznych realizowanych w warunkach domowych Liczba osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych; Liczba niepełnosprawnych dzieci uczęszczających do przedszkoli i szkół	Zmniejszenie czasu oczekiwania na przyznanie usług opiekuńczych; Zmniejszenie liczby osób kierowanych do domów pomocy społecznej; ; Aktywizacja zawodowa osób nieaktywnych zawodowo, które opiekują się niepełnosprawnym dzieckiem; Wyjście z izolacji i osamotnienia osób nieaktywnych zawodowo, które opiekują się niepełnosprawnym dzieckiem	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne	2015-2020

CEL OPERACYJNY

V. Działania profilaktyczno - edukacyjne zmierzające do poprawy stanu zdrowia mieszkańców gminy Janowice Wielkie oraz systemu przeciwdziałania uzależnieniom, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożonych tym zjawiskiem dzieci i młodzieży

Cele szczegółowe	Realizatorzy/ partnerzy	Wskaźniki ewaluacji	Przewidywane efekty	Źródła Finansowania	Termin lata
1. Prowadzenie działań edukacyjno - informacyjnych dla dzieci i młodzieży w szkołach w formie spotkań i pogadank z przedstawicielami, m. in. służby zdrowia, szkoły, propagujących zdrowy styl życia.	Placówki służby zdrowia; Powiatowa Komenda Policji; Szkoły; Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Liczba uczniów uczestniczących w spotkaniach, pogadankach; Liczba podmiotów prowadzących ww. działania.	Wzrost świadomości wśród dzieci i młodzieży.	Budżet Gminy Środki GKdsRPA Środki zewnętrzne	2015-2022
2. Wyrównywanie szans edukacyjno-rozwojowych dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych poprzez wsparcie edukacyjne oraz dofinansowanie zajęć dodatkowych i wyrównawczych.	Stowarzyszenia, Szkoły, Przedszkola	Liczba uczniów uczestniczących w tych zajęciach	Zwiększenie samooceny poprzez uzyskanie lepszych wyników w nauczaniu - zagospodarowanie czasu wolnego	Budżet Gminy, Środki GKdsRPA Środki Zewnętrzne	2015-2022
3. Monitorowanie sieci punktów sprzedaży alkoholu, w tym przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim.	GKRPA; Policja	Liczba monitoringów przez przedstawicieli GKRPA	Zmniejszenie dostępności do alkoholu wśród dzieci i młodzieży.	Budżet Gminy, Środki GKdsRPA Środki zewnętrzne	2015-2022

<p>4. Podejmowanie działań profilaktyczno - edukacyjnych na rzecz używania alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych przez dzieci, młodzież i dorosłych.</p>	<p>Przewodniczący Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; Placówki oświatowo - wychowawcze; Jednostki ochrony zdrowia; Media lokalne</p>	<p>Liczba zrealizowanych działań; Liczba podmiotów zaangażowanych w podejmowanie działań</p>	<p>Zwiększenie wiedzy dzieci, młodzieży i osób dorosłych w zakresie uzależnień; Wybieranie zdrowego stylu życia.</p>	<p>Budżet Gminy Środki GKdsRPA, Środki zewnętrzne</p>	<p>2015-2022</p>
<p>5. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych i członków ich rodzin poprzez pomoc psychologiczną (prowadzenie terapii indywidualnej, grupowej, rodzinnej), pomoc prawną.</p>	<p>Przewodniczący Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; Punkt Konsultacyjny, Jednostki ochrony zdrowia; PCPR - Punkt Interwencji Kryzysowej;</p>	<p>Liczba udzielonych porad; Liczba podmiotów udzielających wsparcia; Liczba osób korzystających z pomocy.</p>	<p>Poprawa sytuacji osób korzystających z pomocy; Poprawa relacji rodzinnych; Zwiększenie dostępności do udzielanych form pomocy.</p>	<p>Budżet Gminy, Środki GKdsRPA Środki zewnętrzne</p>	<p>2015-2022</p>

17. Źródła i ramy finansowe działań przewidzianych do realizacji w ramach strategii

Jednym z warunków realizacji celów zawartych w każdej strategii jest jej finansowanie. Zakłada się, że ramy finansowe „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Janowice Wielkie” obejmują lata 2015-2022, gdyż w tym okresie będą realizowane w sposób ciągły zdefiniowane cele operacyjne i szczegółowe.

Przewiduje się, że realizacja proponowanych celów i działań nastąpi przy wykorzystaniu następujących źródeł finansowania:

- środki własne pochodzące z budżetu gminy;
- środki przekazane gminie z budżetu państwa (dotacje);
- środki funduszy krajowych (PFRON);
- projekty systemowe i konkursowe w ramach środków z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz Unii Europejskiej;
- środki pochodzące z funduszy pomocowych Unii Europejskiej (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny).

18. Wdrożenie strategii, Monitorowanie jej realizacji

Koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Janowice Wielkie na lata 2015-2022 będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowicach Wielkich. Działania te będą podejmowane przez wskazane powyżej podmioty. Monitoring i ewaluacja zapisów strategicznych będzie polegała na systematycznym gromadzeniu, analizowaniu i interpretacji informacji dotyczących zrealizowanych zadań w ramach programu od podmiotów zaangażowanych w realizację strategii. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w celu oceny czy wyznaczone działania zmierzają w słusznym kierunku i przynoszą zamierzone efekty. Sprawozdanie (raport) z ewaluacji i monitoringu będzie sporządzane co roku.

Monitoring ma na celu uzyskanie informacji na temat realizacji planowanych działań w zakresie ich czasu realizacji, założeń, źródeł finansowania oraz przełożenia na osiągnięcie rezultatów.

Strategia jest dokumentem uwzględniającym programy i projekty, które zostały przyjęte do realizacji bądź będą przyjęte w późniejszym terminie. Ma charakter otwarty, może być ciągle aktualizowana, udoskonalana i mogą być modyfikowane kierunki i sposoby realizacji założonych celów. Będzie służyć także do pozyskiwania funduszy z Unii Europejskiej na realizację projektów ze sfery społecznej.

Jego opracowanie posłużyć ma lepszej, bardziej skutecznej, efektywniejszej realizacji działań na rzecz społeczności lokalnej w Gminie Janowice Wielkie.

Spis Tabel

- Tabela nr 1. Statystyka mieszkańców gminy Janowice Wielkie. Liczba osób zameldowanych na dzień 31.12.2014 rok
- Tabela nr 2. Struktura wiekowa ludności w latach 2012- 2014
- Tabela nr 3. Ruch naturalny ludności w gminie w latach 2012-2015
- Tabela nr 4. Liczba osób i rodzin objętych pomocą – bez świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego .
- Tabela nr 5. Główne przyczyny przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2012-2014
- Tabela nr 6. Typy rodzin objęte pomocą w latach 2012-2014
- Tabela nr 7. Wydatki Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2012, 2013, 2014 na podstawie realizacji zadań zarówno z pomocy społecznej jak również ze świadczeń rodzinnych wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne oraz funduszu alimentacyjnego.
- Tabela nr 8. Zestawienie środków wykorzystanych przy realizacji programu „Posiłek dla P otrebujących” w latach 2012,2013,2014,
- Tabela nr 9. Wyszczególnienie DPS mieszkańców gminy rok 2014
- Tabela nr 10. Liczba świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym. w okresie lat 2012-2014
- Tabela nr 11. Świadczenia rodzinne (w tym zasiłek rodzinny wraz z dodatkami + świadczenia opiekuńcze + składki społeczno-emerytalne+ składki zdrowotne) przyznane w gminie Janowice Wielkie w latach 2012-2014
- Tabela nr 12. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego w rozbiu na wiek dziecka w latach 2012-2014 przedstawiają się następująco:
- Tabela nr 13. Ilość dzieci objętych pomocą asystenta rodziny w poszczególnych przedziałach wiekowych w roku 2014
- Tabela nr 14. Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie gminy Janowice Wielkie w latach 2012-2014
- Tabela nr 15. Wydatki Gminy przedstawiają się następująco:
- Tabela nr 16. Charakterystyka osób bezrobotnych w gminie Janowice Wielkie w latach 2012-2014 Dynamika w stosunku do roku 2013
- Tabela nr 17. Stopa bezrobocia wyrażona w %
- Tabela nr 18. Struktura zarejestrowanych bezrobotnych*
- Tabela nr 19. Świadczenia rodzinne- zasiłek pielęgnacyjny, liczba świadczeń narastająco przyznany w gminie Janowice Wielkie w latach 2012-2014
- Tabela 20. Liczba osób skierowanych i przebywających w domach pomocy społecznej oraz odpłatność gminy za pobyt mieszkańców w tego rodzaju placówkach stacjonarnych w latach 2012-2014
- Tabela nr 21. Liczba uczniów w Gminnym Zespole Szkół oraz w Przedszkolu w latach 2012-2014
- Tabela nr 22 . Podejmowane działania przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Tabela nr 23. Działalność Punktu Konsultacyjnego w latach 2012-2014.
- Tabela nr 24. Środki finansowe przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień
- Tabela nr 25. Rynek napojów alkoholowych w latach 2012-2014
- Tabela nr 26. Liczba założonych Niebieskich Kart przez uprawnione podmioty
- Tabela nr 27. Dane dotyczące sytuacji rodzin dotkniętych przemocą w latach 2012,2013,2014
- Tabela nr 28. Zestawienie liczby sprawców przemocy domowej, z podziałem na płeć, odnotowanych w okresie od 2012 roku do końca 2014 r. na terenie Gminy Janowice Wielkie w ramach realizacji procedury.

Spis rysunków

- Rysunek 1 Struktura wiekowa ludności w latach 2012- 2014 8
- Rysunek 2 Główne przyczyny przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2012-2014..... 11
- Rysunek 3 Główne przyczyny przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2012-2014..... 11
- Rysunek 4 Wydatki Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2012, 2013, 2014 na podstawie realizacji zadań zarówno z pomocy społecznej jak również ze świadczeń rodzinnych wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne oraz funduszu alimentacyjnego..... 14
- Rysunek 5 Zestawienie środków wykorzystanych przy realizacji programu „Posiłek dla Potrzebujących” w latach 2012,2013,2014, ... 15
- Rysunek 6 Liczba świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym. w okresie lat 2012-2014 16
- Rysunek 7. Charakterystyka osób bezrobotnych w gminie Janowice Wielkie w latach 2012-2014 22
- Rysunek 8 Stopa bezrobocia wyrażona w % 23
- Rysunek 9 Liczba osób skierowanych i przebywających w domach pomocy społecznej oraz odpłatność gminy za pobyt mieszkańców w tego rodzaju placówkach stacjonarnych w latach 2012-2014..... 27
- Rysunek 10 Podejmowane działania przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 29
- Rysunek 11 Środki finansowe przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień ... 31